ДЭЛХЭЙ ДЭЛХИЙН ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлэй гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 81 (11375) | 1967 оной апрелиин 6, четверг | Сэн 2 мүнгэн

АРАД ЗОНОЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАХААР

Республикымнай һүнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эршэ улам шангадажа байна. Октябриин 50 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай партиин Центральна Комитедэй тогтоолтой танилцаһан, һүнэй, тоһоной, сыр хэдэг заводуудай коллективүүд ойн хүндэлэлэй социалис уялга абаһан юм. Совет засагай 50 жэлэй ойн гүйсэхэ энэ жэлэй түсэбые болзорһоонь хүрэд дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр харааланхай. Ойн хүндэлэлдэ бэлдэхэ тодорхой түсэб тоһоной түб завод бүхэндэ зохёогдоо. Бүхы хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад энэ түсэб зохёолгодо эдэ китайгээр хабаадалсаа, хэхэ ажалаа хараалаа.

Һүн эдеэ хоол элбэг болгохо арга боломжо бии. Республикымнай хүдөө ажахы энэ жэлдэ 113—118 мянган тонно һү-һүнэй промышленностиин предприятинуудта тушааха түсэбтэй. Энэнь 1958 онойхитой сасуулхада, хоёр дахин шахуу ехэ юм. Колхоз, совхозуудай тушааха һү таһалдуулангүй һайнаар тушаан абажа, сагаан эдеэ бэлдэхын тула ёһотой арга боломжо байгуулха хэрэгтэй. Энэ асуудал юундэ гол шухалаб гэхэдэ, арад зоной хэрэглэмжэ мүнөө үедэ үшөө хүсэдөөр хангагданагүй гээшэ. Тиимэнээ бии байһан дутагдал усадхаха, арад зоной эрилтэ дуурһан һайнаар хангаха хэмжээ абаха шухала байба.

Һүн эдеэ хоол горитой ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ 1967 оной гүрэнэй түсэбөөр хараалагдана. Табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүдые бэелүүлэн, энэ жэлдэ һайн, амтатай сагаан эдеэн бэлдэгдэдэг болохо, сыр, брынзэ ехээр хэгдэхэ.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, материал болон түүхэй эн гамтайгаар гаргашалжа, ехэ продукци үйлэдбэрилхэ арга боломжо һүнэй промышленностьта бии. Шэнэ завод болон түхеэрэлгэнүүдые зүбөөр ашаглажа, эдэб янзын сагаан эдеэ бэлдэдэг болохо тэмсэл үргэнөөр ябуулагдана.

Кефир, творог, зөөхэй, тараг гэхэ мэтэ зүйлнүүдые ехээр бэлдэжэ, арад зоной эрилтэ хангаха аргатайбди. Сагаан эдеэнэй шанар һайжаруулха, амтатай хоол бэлдэхэ уялга заводуудай коллективүүд абанхай.

Абаһан уялгаа дүүргэхэ тэмсэл хаа хаанагүй ябуулагдана. Энээнэй ашаар жэлэй түрүүшын үсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэе. Хориин, Бэшүүрэй, Хяагтын, Түнхэнэй, Зэдын тоһоной түб заводууд абаһан уялгаа муу бэшээр бэелүүлнэ.

Арад зоной ургажа байгаа эрилтэ һайнаар дүүргэхын тула сагаан эдеэ хоол таһалгаргүйгоор наймаанда гаргаха, наймаанай организацинуудтай холбоотойгоор ажаллаха хэрэгтэй. Теэд энэ талаар бии байһан дутагдал үшөө усадхагдаагүй байнаар. Улаан-Үдын һүнэй комбинат сагаан эдеэ бэлдэхэ түсэбөө абаһан уялгаяа муугаар бэелүүлнэ. Кумыс, сайтай эдихэ сыр, творожно сырки гэхэ мэтэ дутагдана.

И. ДАМБУЕВ,
Һүнэй промышленностиин Буряадай управлениин начальник.

560 ГРАММААР

Хориин аймагай Хүрбын совхозай Тохорюухтын отделениин мал ажалшад, тугалшадай дунда өдэрэй социалис мүрысөөнэй үр дүн гаргагдаба. Хаалжа байһан 100 толгой бүгэдэй гаргаа сүүлхэ бүхэнэй нүүр дунда зэргэнэр 650 грамм нэмэлтэй Б. Шойнполов мүрысөндэ түрүүлээ. Тэрэ үнгэрһэн гаа малайнгаа шогнуур бүхы 16 центнер улуутэйгээр нэ-ан байна.

Анзмнай бэлэн хэрэг бэшэ, ха-ал ороллого шадабариин хүсэн. Б. Шойнполов мал ажал дээрэ нэй хүдэлжэ байһан дүй дүр-тэй хүн.

Өдэлэй түргэн хүйтэндэ залуу нүүдай хүсэ нэмээлгэхэ гээшэ ниие һайнаар эдеэлүүлһэн, ааһан, харууһалһанайнь аша болоно.

Д. ДОРЖИЕВ.

Республикын колхоз, совхозуудта тарялан, сабшалан үһалалга тухай

1967 оной апрелиин 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Газарай бүхы дөө үһалагдаһаниин (гектараар)
Загарайн	5813
Хэжэнгын	1237
Яруунын	1230
Бэшүүрэй	766
Баргажанай	754
Хориин	733
Хяагтын	389
Улаан-Удын	285
Зэдын	165
Сэлэнгын	90
Мухар-Шэбэрэй	11
Тэрэ тоодо совхозуудаар	
Загарайн	4144
Хориин	733
Бэшүүрэй	615
Хяагтын	389
Хэжэнгын	280
Сэлэнгын	90
Мухар-Шэбэрэй	—
Баргажанай	—

НЭГЭ ГУБШАЛГААР 42 ЦЕНТНЕР

Филипин Григорьевич Афанасьевай хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада Котокель нуурай мүльһэн дороһоо загаһа барижа үбэлжөө юм. Тус бригада Баргажанай адагай загаһанай комбинат дотор эрхимүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог. Үбэлэй туршада нүхэр Афанасьевай бригадынхид 545 центнер загаһа губшажа, сезонно түсэбөө 2,5 дахин үлүүлһэн байна. Һаяхан тэдэнэр нэгэ губшахадаа 42 центнер загаһа барибаа.

В. СЕДУНОВ.

СССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН МИНИСТЕРСТВЭДЭ

Абарай гарилгада амжалтатайболдохэ, тэрэнние эмхитэй һайн үнгэргэхэ гээшэ ойн баярай өдэр баян ургаса абахын өмсэжэ байгаа хүдөө нютагжалшадай шухалын шухала үүргэнүүдэй нэгэн болоно. Абаргануудаа дүүргэхын, ороо-ара, хүдөө ажахын ондоошье бүхы арга хэрэгтэй үйлэдбэрилгүрэндөө хүдалдахын түлөө сорис мүрысөөн колхозууд, совхозуудта ургэнөөр дэлгэржэ байна.

Хадаа СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги В. И. Лебэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын эрдухаанай бүхэсоюзна академиин хамта, союзна республикануудай хүдөө ажахын министрнүүдэй гишонорой, ороо-оо таряалжахы гол болгон эрхилгэ хизаарнууд ба областьнуудай хүдөө ажахын управлениидэй хүтэлбэрилэгшэдэй хабаатайгаар хабарай полевой хүдөө-ин ябасые, энэ жэлдэ элбэг ургаса хангахын тула хүдөө ажахын зургаануудай, колхозуудай ба совхозуудай бэелүүлхэ зонуудые зүбшэн хэлсэбэ. Үрэ-ургэнгэ сэбэрлэхэ, тарилгын карта хүргэхэ, үтэгжүүлгэнүүдэ бэлдэхэ ба поли дээрэ зөөхэ, техникээ полевой хүдэлмэридэ ябахаар бэлдэхэ, колхознигууд ба совхозуудай хүдэлмэришэдые ажалай түрүү онол аргануудта һургахын тула колхоз, совхозууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ехэ хүдэлмэри ябуулна гэжэ коллеги тэмдэглэбэ. Хабарайнгаа тарилга амжалтатай һайнаар үнгэргэхэ бүхы арга боломжо энэ жэлдэ бии. Ороной урда районуудай олохон колхозууд, совхозууд хабарайнгаа полевой хүдэлмэри хэжэ захаланхай.

Энэ хабарай эрхэ байдалда илангаяа эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилхэ, бүхы полевой хүдэлмэреэ хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар бүтээхэ, ажахы бүхэндэ, поли бүхэндэ хабаатай агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые тодорхойлгодо түс бүридэнь тааруугаар хандаха, үтэгжүүлгэнүүдые хүсэд бүрин, зүбөөр хэрэглэхэ, элбэг баян ургаса хангахаар хэмжээнүүдые абаха шухала байһанда республикануудай, областьнуудай, районуудай ажахын зургаануудай анхарал хандуулагдана. Газарай хүрьһэндэ шинг нойто сугларуулха, шэнгээхэ ба үрэтэй һайнаар ашаглаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Бүхы колхозуud, совхозуудта полевой хүдэлмэриин эхилһэн түрүүшын үдэрһөө машина бүхэнние бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ; агрегаануудые хоёр халаан соо хүдэлгэхэ; механизаторнуудай соёлой, ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжые хангаха; хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, тарилгын хүдэлмэриин эрхим шанарай түлөө, һайн ба богонихон болзор соо үнгэргэхын түлөө урмашал зүдхэмжьень дээшэлүүлхэ онол аргануудые хэрэглэхэ шухала.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хабарай тарилга һайнаар үнгэргэхэ, элбэг баян ургасын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэ имагта шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Үйлэдбэриин эмхидхэлшэд, технологууд болохо эдэнэр нютагай эрхэ байдал хараада абажа, агротехникэ шадамараар тодорхойлхо, зүбөөр хэрэглэхэ, поли бүхэнһөө баян ургаса абаха ябадал хангаха үялгатай.

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги газар тарялангые бүри болбосон һайнаар эрхилхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ эрилтэ хүдөө ажахын зургаануудай, эрдэмшэнжэлгын эмхи зургаануудай, колхозуud болон совхозуудай мэргэжэлтэдэй үмэнэ табина. Баян ургасын бата һуури табиха, түсэб захилнуудые дүүргэхэ, тэдээнһээ гадуур продукци гүрэндөө худалдаха гээшэ ороной бүхы колхозууд, совхозуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

ХҮДӨӨГЭЙ МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

Хэнгалдэр, Улаан-Үдэ городой ба баледэй театрай зал соо Буряадыкын механизаторнуудай өдөөн болобо. Энэ ургэн зүбөөндэ колхоз, совхозуудай, хүдөө ажахын управлениинүүдэй, аймагуудай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй отделениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, партийна болон комсомолскэ органуудай ударидагшад хүрэлцэлсэбэ.

Механизаторнуудай зүблөөндэ Совет засагай алдарта ойн баярай өмнө газар тарялангые үргэжэлүүлэн байн болгожо, хүдөө ажахын производствоонуудай баян ургаса абаха талаар республикыын колхоз, совхозуудай механизаторнуудай бэлэдэлдэ зорилгонууд тухай КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Н. Е. Медведевэй** элидхэл зүбшэгдөө.

Энэ гол асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой тракторна таряан ажалай бригадын бригадир **С. Р. Миронов,** Сэлэнгын совхозой лугомелиоративна отрядай начальник **А. М. Гусев,** Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой главна агроном **Д. Б. Лумбунов,** Ивалгын туршалгаүйлэдбэрилгын ажахын овощ ургуулагшадай бригадын бригадир **Л. Б. Дымбренова,** КПСС-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь **Б. Б. Базаров,** Мухар-Шэбэрэй аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин главна агроном **П. М. Сапрыкин,** Түнхэнэй аймагай Саяанай совхозой директор **В. Б. Саганов,** Бэшүүрэй аймагай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй отделение эрхилэгшэ **А. М. Басанов,** мелиораци болон үһанай ажахын министр **В. Г. Большаков,** Ойморой совхозой хартаабха ургуулагшадай звеное даагша нүхэр **С. Ц. Илыгеев,** Буряадай туршалгын станциин директор **А. Н. Стрелков,** хүдөө ажахын министр **И. А. Игнатьев,** Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой директор **В. Г. Попков** гэгшэд үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад энэ жэлдэ хабарай тарилгые бэлэдхэлтэйгээр угтажа, агротехническэ болзор соо үнгэргэжэ, ороо-оо таряа болон тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абаха тухайгаа хэлсэбэ. Зүблөөнэй түгэсхэлдэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Модогоев** дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зураг дээрэ: зүблөөндэ хабаадагшад. (Зүүн гарһаа) һуунад. Зэдын «Октябрьский» совхозой комбайнер И. И. Плюснин. Түнхэнэй Саяанай совхозой луговод Ц. Д. Гомбоев. ара тэнь — Бэшүүрэй «Дружба» колхозой трактурист Г. К. Богидаев, Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер Ф. С. Сулейманов, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер М. И. Ковалевский.

Л. Хайдуровай фото.

Буряадай АССР-эй ородоодохи зарлалай Верховно Советэй нэгэдэхи сесси

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй түрүүлэгшые һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикыын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй түрүүлэгшээр депутат **Фролов** Дамнин Шагдуровичые һунгаха.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан. 1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй түрүүлэгшын орлогшонорые һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй түрүүлэгшын орлогшонороор доро дурсагдаһан депутадуудые һунгаха:

Асеев Леонид Семенович,

Дамчеева Долгор Дамчеевна,

Кудряшов Алексей Павлович,

Цыремпилова Шалсама Ламажановна.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан. 1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумые һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумые нимэ буридэлтэйгээр һунгаха:

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

Хахалов Александр Владаевич — Улаан-Үдэ городой Некрасовска һунгуулиин округһоо депутат.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор:

Сыренов Александр Сергеевич — Улаан-Үдэ городой Пушкинска һунгуулиин округһоо депутат;

Приходько Евдокия Абакумовна — Улаан-Үдэ городой Мухинска һунгуулиин округһоо депутат.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь

Маслов Константин Ефимович — Улаан-Үдын аймагай Гүрэльбын һунгуулиин округһоо депутат.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүд:

Базаров Вандан Бадмаевич — Сэлэнгын аймагай Тохойн һунгуулиин округһоо депутат;

Болотов Алексей Родионович — Улаан-Үдэ городой Стеклозаводой һунгуулиин округһоо депутат;

Будажабэ Федор Тогочеевич — Бэшүүрэй аймагай Партизанска һунгуулиин округһоо депутат;

Волошина Маргарита Константиновна — Улаан-Үдэ городой Комсомольско һунгуулиин округһоо депутат;

Кванталиани Александр Александрович — Улаан-Үдэ городой Железнодорожно һунгуулиин округһоо депутат;

Модогоев Андрей Урупхеевич — Улаан-Үдэ городой Индустриальна һунгуулиин округһоо депутат;

Нимаева Бальжит Дашинимаевна — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын һунгуулиин округто депутат;

Очиров Цырен Очирович — Загарайн аймагай Загарайн һунгуулиин округһоо депутат;

Потепалов Александр Романович — Зэдын аймагай Петропавловска һунгуулиин округһоо депутат;

Скубаренко Евгений Николаевич — Прибайкалиин аймагай Горячинска һунгуулиин округһоо депутат;

Хмелев Алексей Иванович — Кабанскын аймагай Твороговско һунгуулиин округһоо депутат.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан. 1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй правительствые — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советые буридүүлэн байгуулха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

Буряадай АССР-эй правительствые — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советые нимээр буридүүлэн байгуулха:

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ — **Пивоваров** Николай Буянович.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо — **Дубровский** Василий Иванович.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо — **Сахьянов** Владимир Афанасьевич.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо — **Черныш** Владимир Ильич.

Буряадай АССР-эй хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министр — **Еремин** Георгий Андреевич.

Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министр — **Мадыева** Любовь Данцарановна.

Буряадай АССР-эй коммунальна ажахын министр — **Хабалов** Сергей Михайлович.

Буряадай АССР-эй культурын министр — **Нимаев** Пурбожап Нимаевич.

Буряадай АССР-эй ой модоной ажахын министр — **Маслов** Георгий Федорович.

Буряадай АССР-эй мелиорацин ба үһанай ажахын министр — **Большаков** Владимир Георгиевич.

Буряадай АССР-эй нютагай промышленностиин министр — **Завгородняя** Мария Федосеевна.

Буряадай АССР-эй нинтын гурим сахиха министр — **Эрдыниев** Даши Ринчиндоржиевич.

Буряадай АССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин министр — **Власов** Семен Иннокентьевич.

Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр — **Дугаров** Соном Гомбоевич.

Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министр — **Игнатьев** Илья Александрович.

Буряадай АССР-эй социальна хангалгын министр — **Марков** Афанасий Данилович.

Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министр — **Хабалов** Михаил Михайлович.

Буряадай АССР-эй финансын министр — **Ендонов** Чимит Вампилович.

Буряадай АССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ — **Лысов** Валентин Федорович.

Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ — **Семенов** Бато Семенович.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ — **Пастухов** Федор Сергеевич.

Барилгын ба архитектурын хэрэгые эрхилхэ управлениин начальник — **Евтюков** Иринарх Прокопьевич.

Барилгын материалнуудай промышленностиин управлениин начальник — **Атриков** Александр Асалханович.

Ажалай хүсэ ашаглаха управлениин начальник — **Петров** Федор Филиппович.

Хангалга ба худалдаа эрхилхэ управлениин начальник — **Кобелев** Павел Гаврилович.

Автомобильна харгынуудые бариха ба заһабарилха управлениин начальник — **Поспелов** Мефодий Васильевич.

Тулишын промышленностиин управлениин начальник — **Ильин** Иван Петрович.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан. 1967 оной мартын 31.

КПСС-эй ЦК-да болоһон уулзалга

Апрелиин 4-дэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин сэрэгэй округуудай, бүлэг сэрэгүүдэй, ПВО-гой округуудай болон флодуудай командалагшанартай ба сэрэгэй Советүүдэй гэшүүдтэй уулзаһан байгаа.

Уулзалгада хабаадагшадай үмэнэ нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, мүнөө сагай уласхоорондын байдалда тобшохон сэгнэлтэ үгэһэн, мүн сэрэгэй байгуулалтын, арми болон флодой сэрэгшэдые һургаха, хүмүүжүүлхэ зарим асуудалнууд дээрэ тогтожо хэлээ. Тиихэдээ совет арад, Коммунис парти, Советскэ правительство эй найрамдалда дуратай гадаадын политика эрид шууд ябуулжа байхадаа, Совет гүрэнэйнгөө оборонын хүсэ шадалые бэхижүүлхэ гэжэ анхаран ажаллаа.

Түгэсхэл дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев сэрэгэй Советүүд, командирнууд, политорганууд, партийна организацинууд болон совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэд бүгэдөөрөө Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойн баярые угтуулан, дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлдэ, һэримжаеэ дээшэлүүлгэдэ. Энэ оронойнгоо оборонын хүсэ шадал саашалаа бэхижүүлгэдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха юм гэжэ найдажа байһанаа КПСС-эй ЦК-гай, Министрнүүдэй Советэй зүгһөө элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Энэ уулзалга дээрэ СССР-эй оборонын министрэй орлогшонор, Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ Управлениин начальник, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бухы түрэлэй сэрэгүүдэй главна командалагшанар, сэрэгэй Советүүдэй гэшүүд байлсаа.

СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиие хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаһан хари гүрэнэй партийно-правительственна болон сэрэгэй делегацинуудтай КПСС-эй ЦК-да уулзалга болобо

1967 оной апрелиин 4-дэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный гэгшэд СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал Малиновскиие хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаһан хари гүрэнэй делегацинуудай гэшүүдтэй уулзаа.

Уулзалга болохо үедэ нүхэр Л. И. Брежнев Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин наһа барааһанай дашарамда өөһэдынгөө шаналал мэдүүлжэ, делегацинуудаа эльгээһэн аха дүү мажистическэ-техническэ партинуудай Центральна Комитедүүдтэ, социалис болон бэшэшье хани гүрэнүүдэй правительствануудта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө гунзэгы баясхалан хүргэһэн байгаа. Энэ хадаа элитэ ехэ совет полководецые өөрыень ехээр хүндэлдэг байһанаа мэдүүлхэһээ гадна, мүн манай партинуудай ба арадуудай хоорондо, манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй хоорондо хани барисаатай, хахасашагүй нэгэдэлтэй байһанай тэмдэг гэжэ хараха байнабди гээд нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, арадуудай эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байха, бухы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ гэһэн нинтын үг зорилгын түлөө тэмсэлдэ Варшавска договорто хабаадаһан гүрэнүүдэй аха дүүгэй найрамдалай удха шанарые, мүн социалис оронуудай өөһэд хоорондоо, мүн бэшэшье хани барисаата гүрэнүүдэй хоорондоо һаналаа нэгэдэнги байлгын удха шанарые тэмдэглэһэн байна.

Түгэсхэл дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев эб найрамдал болон дэбжэлтын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ, социализмын оронуудай оборонын хүсэ шадал бэхижүүлхэ, өөһэдынгөө нэгэдэл ба нягта жагсаалые саашадаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ амжалта туйлахыень коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудта, хани барисаата гүрэнүүдэй правительствануудта, мүн тэдэнэй арадуудта ба арминуудта үнэн зүрхэнһөө хүсэһэн байха юм.

Энэ уулзалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй мандатна комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Мандатна комиссиие 5 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Мандатна комиссиин составта доро дурсагдаһан депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Медведев Назар Ермилович—Загарайн аймагай Дээдэ-Элхиин һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Аюшеева Ольга Умдареевна—Ахын аймагай Ахын һунгуулиин округһоо депутат;

Мордонова Екатерина Васильевна—Баунтын аймагай Багдаринай һунгуулиин округһоо депутат;

Намжилова Роза Гурожаповна — Хэжэнгын аймагай Чисаанын һунгуулиин округһоо депутат;

Павленко Евгений Петрович — Улаан-Удэ городой Орешковско һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй хуули гаргалгын талаар һанамжа, дурадхалнуудые оруулха комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Хуули гаргалгын талаар һанамжа, дурадхалнуудые оруулха саг үргэлжын комиссиие 5 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Хуули гаргалгын талаар һанамжа, дурадхалнуудые оруулха комиссиин составта доро дурсагдаһан депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Бутуханов Николай Васильевич—Кабанскын аймагай Байкало-Кударын һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Могнонов Марк Могзоевич—Прибайкалиин аймагай Таловска һунгуулиин округһоо депутат;

Цыденжапов Бадмацырен Цыбикович—Кабанскын аймагай Посольско һунгуулиин округһоо депутат;

Руднева Зинаида Ивановна—Прибайкалиин аймагай Турунгаевска һунгуулиин округһоо депутат;

Хомякова Валентина Калиновна — Улаан-Удэ городой Лысогорско һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй промышленностиин, барилгын, транспортын болон хэлхеэ холбооной талаар Буряадай АССР-эй Верховно Советэй комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Промышленностиин, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной талаар саг үргэлжын комиссиие 13 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Промышленностиин, барилгын, транспортын болон хэлхеэ холбооной талаар комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Бирюков Владимир Георгиевич—Улаан-Удэ хотын Пролетарска һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Афанасенко Петр Абрамович—Загарайн аймагай Горхоной һунгуулиин округһоо депутат;

Баиров Гармажап Бальжанович—Захааминай аймагай Захааминай центральна һунгуулиин округһоо депутат;

Балалаешников Петр Васильевич—Сэлэнгын аймагай Шахтын һунгуулиин округһоо депутат;

Борисова Прасковья Лукинична—Улаан-Удэ хотын Сэлэнгын баруун бээсын һунгуулиин округһоо депутат;

Возжаев Владимир Кузьмич—Загарайн аймагай Брянска һунгуулиин округһоо депутат;

Восканянц Константин Арташесович — Улаан-Удэ хотын Красноармейскэ һунгуулиин округһоо депутат;

Дудникова Надежда Андреевна—Кабанскын аймагай Каменска заводской һунгуулиин округһоо депутат;

Качин Михаил Данилович—Кабанскын аймагай Бабушкинай һунгуулиин округһоо депутат;

Кушеева Тамара Дмитриевна — Улаан-Удэ хотын Краснодонско һунгуулиин округһоо депутат;

Михалев Петр Александрович — Улаан-Удэ хотын Лээдэ-Березовкын һунгуулиин округһоо депутат;

Оголева Инна Александровна — Улаан-Удэ хотын Солнечно һунгуулиин округһоо депутат;

Соголов Сергей Степанович—Кабанскын аймагай Ойморой һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Түсэблэлгын-бюджетнэ саг үргэлжын комиссиие 11 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Матвеев Владимир Дмитриевич—Улаан-Удэ хотын Геологическа һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Брянский Константин Сергеевич—Улаан-Удэ хотын Энергетическэ һунгуулиин округһоо депутат;

Горсбец Александр Семенович—Улаан-Удэ хотын Мяханай комбинадай һунгуулиин округһоо депутат;

Горбунов Павел Алексеевич—Улаан-Удын аймагай Жиримэй һунгуулиин округһоо депутат;

Банзаракцаева Намжил Бадмаевна—Хяагтын аймагай Усть-Хяагтын һунгуулиин округһоо депутат;

Вторушина Фекла Ивановна—Кабанскын аймагай Шергинскэ һунгуулиин округһоо депутат;

Рандин Алексей Григорьевич—Хорин аймагай Тээгдын һунгуулиин округһоо депутат;

Сазонова Крестинья Григорьевна—Улаан-Удын аймагай Хүйтэнэй һунгуулиин округһоо депутат;

Цыбенова Мария Цыдыповна—Сэлэнгын аймагай Жаргалантын һунгуулиин округһоо депутат;

Цыбиков Сультим Абидуевич—Баргажанай аймагай Дээрэнэй һунгуулиин округһоо депутат;

Челночков Пантелеймон Петрович—Мухар-Шэбэрэй аймагай Мухар-Шэбэрэй һунгуулиин округһоо депутат;

Ширапцынгеева Дулмажап—Загарайн аймагай Хурбын һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Худөө ажахын талаар Буряадай АССР-эй Верховно Советэй комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Худөө ажахын талаар саг үргэлжын комиссиие 11 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Худөө ажахын комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Титов Василий Иннокентьевич — Кабанскын аймагай Кабанскын һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Агафонов Иван Романович—Хяагтын аймагай Тамирай һунгуулиин округһоо депутат;

Ангархаев Буда Дабаевич—Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын һунгуулиин округһоо депутат;

Астрихинская Зоя Иннокентьевна—Бэшүүрэй аймагай Бага-Кунгалейн һунгуулиин округһоо депутат;

Бадиев Александр Алексеевич—Зэдын аймагай Өөрөй һунгуулиин округһоо депутат;

Бальжинов Дондок-Доржо Анданович — Яруунын аймагай Эгэтын һунгуулиин округһоо депутат;

Именохоев Андрей Абогоевич — Хяагтын аймагай Усть-Киранай һунгуулиин округһоо депутат;

Калашников Кондрат Афанасьевич—Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй һунгуулиин округһоо депутат;

Хомутов Борис Павлович—Зэдын аймагай Боргойн һунгуулиин округһоо депутат;

Цыбиков Цырен Очирович—Мухар-Шэбэрэй аймагай Шэнэ-Заганай һунгуулиин округһоо депутат;

Шабагоров Виктор Прокопьевич—Баргажанай аймагай Байгалай һунгуулиин округһоо депутат;

Щеголихин Юрий Иванович—Баунтын аймагай Ципиканай һунгуулиин округһоо депутат;

Эрдынеев Цырен-Доржи Будаевич—Улаан-Удэ хотын Октябрьска һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Гэгээрэлэй, соёл болбосоролой ба спортын талаар саг үргэлжын комиссиие 11 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Гэгээрэлэй, соёл болбосоролой ба спортын талаар комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Иринчеев Николай Будеевич—Улаан-Удын аймагай Тарбагатайн һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Бондарец Иван Семенович—Улаан-Удэ хотын Вагжановска һунгуулиин округһоо депутат;

Камалетдинова Галина Петровна—Улаан-Удэ хотын Горьковско һунгуулиин округһоо депутат;

Маханов Маэн Федорович—Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын һунгуулиин округһоо депутат;

Павлов Николай Баксаевич—Яруунын аймагай Витимэй һунгуулиин округһоо депутат;

Раднаев Даши-Нима Тыжеброви—Баргажанай аймагай Усть-Баргажанай һунгуулиин округһоо депутат;

Семёнов Цырен-Дондок Семенович—Мухар-Шэбэрэй аймагай Тугнын һунгуулиин округһоо депутат;

Трускова Галина Николаевна — Кабанскын аймагай Выдринэй һунгуулиин округһоо депутат;

Цынгунова Дари Намитовна — Хяагтын аймагай Худэриин һунгуулиин округһоо депутат;

Элиасов Лазарь Ефимович—Улаан-Удэ хотын Ранжуровай һунгуулиин округһоо депутат;

Ямпилов Баудоржи Базарович—Улаан-Удэ хотын Серовой һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой ба хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар Буряадай АССР-эй Верховно Советэй комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой ба хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар саг үргэлжын комиссиие 13 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой ба хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Альцман Клавдия Павловна — Улаан-Удэ хотын Фабрична һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Бадмаева Тамара Ильинична — Улаан-Удэ хотын Свердловско һунгуулиин округһоо депутат;

Бардонов Александр Бадлаевич—Сэлэнгын аймагай Новоселенгинскын һунгуулиин округһоо депутат;

Бекетов Семен Уварович—Захааминай аймагай Захааминай заводской һунгуулиин округһоо депутат;

Гунтыпова Цыдыма Аюшеевна—Хориин аймагай Удын һунгуулиин округһоо депутат;

Кузнецова Любовь Николаевна — Улаан-Удэ хотын Советскэ һунгуулиин округһоо депутат;

Морозов Василий Григорьевич—Зэдын аймагайТориин һунгуулиин округһоо депутат;

Тулуханова Клавдия Антоновна—Улаан-Удэ хотын Аршаанай һунгуулиин округһоо депутат;

Федорук Любовь Филимоновна — Прибайкалиин аймагай Ильинскын һунгуулиин округһоо депутат;

Хороших Валентина Федоровна — Улаан-Удэ хотын Молоной заводой һунгуулиин округһоо депутат;

Цивилева Мария Николаевна — Баргажанай аймагай Уринай һунгуулиин округһоо депутат;

Шишмарев Анатолий Николаевич—Хяагтын аймагай Ленинскэ һунгуулиин округһоо депутат;

Юмсунов Нимажап Будатарович—Бэшүүрэй аймагай Ара-Хэрээтын һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын талаар Буряадай АССР-эй Верховно Советэй комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын талаар саг үргэлжын комиссиие 11 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын талаар комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Омбоева Октябрина Матвеевна — Улаан-Удэ хотын Павловска һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Городилов Анатолий Дмитриевич—Хорин аймагай Хорин һунгуулиин округһоо депутат;

Данзанова Долгор Дарижаповна—Сэлэнгын аймагай Сэлэн-Дүүмын һунгуулиин округһоо депутат;

Ержина Александра Ильинична — Хойто-Байгалай аймагай Хойто-Байгалай һунгуулиин округһоо депутат;

Капустина Алина Петровна—Кабанскын аймагай Сэлэнгын һунгуулиин округһоо депутат;

Малыгин Николай Иванович — Мухар-Шэбэрэй аймагай Хонхолын һунгуулиин округһоо депутат;

Перелыгина Алина Федотовна—Загарайн аймагай Онохойн һунгуулиин округһоо депутат;

Попова Нелли Степановна—Улаан-Удэ хотын Школьно һунгуулиин округһоо депутат;

Таханов Александр Добшонович—Түнхэнэй аймагай Тоорын һунгуулиин округһоо депутат;

Цыренова Цыпилма Эрдынеевна—Яруунын аймагай Гүндын һунгуулиин округһоо депутат;

Шоймполова Зинаида Шоймполовна — Бэшүүрэй аймагай Шэбэртын һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Байгаали хамгаалха талаар Буряадай АССР-эй Верховно Советэй комиссиие һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

1. Байгаали хамгаалха талаар саг үргэлжын комиссиие 6 хүнһөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Байгаали хамгаалха талаар комиссиин составта иимэ депутадуудые һунгаха:

Комиссиин түрүүлэгшээр

Зинченко Иван Павлович—Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай һунгуулиин округһоо депутат.

Комиссиин гэшүүдээр:

Еланов Семен Онгоевич—Баргажанай аймагай Баргажанай һунгуулиин округһоо депутат;

Жарикова Юлия Арсентьевна — Улаан-Удэ хотын Одесскэ һунгуулиин округһоо депутат;

Ренчинов Пурбо Эрдынеевич — Түнхэнэй аймагай Түнхэнэй һунгуулиин округһоо депутат;

Томилов Александр Демидович — Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй һунгуулиин округһоо депутат;

Цыдыпов Гомбо Гармаевич — Захааминай аймагай Цахирай һунгуулиин округһоо депутат.

Улаан-Удэ хото, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй тогтоол

Буряадай АССР-эй Верховно Сүүд һунгаха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Сүүдые иимэ составтайгаар һунгаха:

Буряадай АССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшээр

Могнонов Марк Могзоевич.

Буряадай АССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшын орлогшоор

Копытова Мария Николаевна.

Буряадай АССР-эй Верховно Сүүдэй гэшүүдээр:

Басаев Даниил Доржиевич;

Горбачева Валентина Леонтьевна;

Демин Иннокентий Хрисанфович;

Жукова Зинаида Алексеевна;

Золотоглавый Дмитрий Фед[illegible]

Иванов Анатолий Лазареви[illegible]

Кабаев Кузьма Лаврентьеви[illegible]

Лыткин Николай Алексееви[illegible]

Морокова Екатерина Нико[illegible]

Павлов Константин Никиф[illegible]

Сидорин Александр Алек[illegible]

Шишуева Клара Ивановна.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын

ХУУЛИ

Буряадай АССР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 14-дэхи статьяда нэмэлтэ оруулха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

«Буряадай АССР-тэ Хэжэнгын райониие биш болгохо тухай» РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1966 оной декабриин 30-най Указтай зохилдуулан, Буряадай АССР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 14-дэхи статьяда «Кабанскын» гэһэн хойно «Хэжэнгын» гэһэн үгэ нэмэгдэхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Удэ, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын

ХУУЛИ

„Ажалай хүсэ ашаглаха талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй управлени эмхидхэн байгуулха ба Буряадай АССР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 44-дэхи статьяда нэмэлтэ оруулха тушаа“ Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указые баталха тухай

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Советэй **тогтоохонь:**

«Ажалай хүсэ ашаглаха талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй управлени эмхидхэн байгуулха тухай» Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1967 оной мартын 10-най Указые баталха.

Энээнтэй зохилдуулан, Буряадай АССР-эй Конституциин (Үндэһэн Хуулиин) 44-дэхи статьяда «Барилгын ба архитектурын хэрэг эрхилхэ» гэһэн үгын һүүлээр «Ажалай ашаглаха талаар» гэһэн нэмэлтэ оруулха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Удэ, Соведүүдэй байшан.

1967 оной мартын 31.

НАЙДАМТАЙ ЭРХИЛЭГШЭ

ПЕТР МИХАЙЛОВИЧ Коневой анхан тракторай жолоо барижа, түрүүшын бураздаа татаһан сагһаань хойшо хэдэн арбаад жэл үнгэрөө ааб даа. Нютагтаа колхозтоотоод байхада удаан саг соо механизатораар хүдэлөө. Булад агтын хүсөөр олохон гектар шэнэ газар хахалалсажа, үрэжэлтэй дайда болгоһон байха. Бага ябахадаа «Петя тракторист» гэлсүүлэгшэ һэн. Тиигээд колхозой түрүүлэгшээр һунгагдаа. Һүүлээ Шергинскэ совхозой эмхидхэгдэхэдэ, хоёрдохи отделениие эрхилэгшэ болонхой.

Романово тосхон. Эндэ отделениин конторо байдаг. Харгын хоёр хажуугаар томо гэрнүүд жэрылдэнэ. Айл бүхэн түбхинэмэ ажаһуудалтай болоо. Электрын гал! Үдэшэндөө ногоон экрануд гэрэлтэнэ. Отделениин конторын сонхонуудынь һүни орой болотор һаруултажа харагдана. Петр Михайлович ажал ехэтэй. Хаана автомашинануд табигдахаб, ямар полидо наг шэбхэ зөөгдэхэб, малай фермэ дээгүүр юу хэгдэхэ ёнотойб—эдээн тушаа урда үдэрынь хөөрэлдөөгүй хада ямар ажал урагшаа ябахаб даа!

...Отделениие эрхилэгшын ябадал ехэ. Мүнөө тэрэ гахайн фермэдэ ерээд байна. Удаахан хүдэлһэн янзатай нэгэ эхэнэрэй дэргэдэ Петр Михайлович дүтэлөөд:

— Вера Алексеевна, ажалтнай хэр ябанаб,—гээд һурана.

— Гахайнуудта тэжээлшье байнал даа. Теэд тэрэниие зөөжэ эдюулхэ гээшэмнай хүндэхэн хэрэг болоо. Трактор гү, али морёор шэрэжэ байнабди.

— Һаяар лэ ажалыетнай хүнгэлхэ арга хэхэ байхабди. Бү һанаагаа зоботты!

Фермын эгээл түрүү гахайшан Вера Алексеевна Кобылкинагай хөөрэжэ байхада, үгыень ойлгохо хэрэгтэй. Ажалшадай эрилтэеэ хангаагүйдэ аргагүй! Нигэжэл Петр Михайлович һанаандаа сэдьхэжэ ябадаг. Гахайшан Вера Алексеевна нёдондо 250 гахай шахалгада байлгаһан аад, тэдэнэйнгээ шэгнүүрые бүхы дээрэнь 362 центнерээр нэмээһэн байгаа. Энээнэйнгээ түлөө мүнөө жэлдэ оронойнгоо ниислэл Москвада [illegible] рихонь. Выставкэ хаража ерэ[illegible] Энэмнай гэнтэ тудаһан зол б[illegible] ха юм. Тэрэ эхэнэрэй олон [illegible] лэйнь түйлалта. Өөрынь оро[illegible] сотойгоор ажаллаһанай т[illegible] Нимэ ажалшадые Петр Михайл[illegible] вич хододоо маггажа, урмашу[illegible] жа байдагынь һайшаалтай.

Шергинскэ совхозой хөөрдө[illegible] отделени гахай үсхэбэрилхэ [illegible] лэлтэй болгогдоһон. Мүнөө 6 м[illegible] ганһаа үлүү гахай шахагда[illegible] байна. Мүн 360 һаамхай үн[illegible] харууһалагдадаг. Ажалайнгаа т[illegible] лөө һанаагаа зобохо юумэн [illegible] хэр Коневто яһала бии. Т[illegible] ажахын һалбариие эрхилхэ гэ[illegible] минай тон үүрүүн зоной найд[illegible] рида хүртэхэ, коммунистнуу[illegible] эдэбхитэдтэ түшэглэхэ хэрэгт[illegible] Гар дороо һайн хүтэлбэрилэгш[illegible] тэй байха шухала. Тиимэ хүн[illegible] шье бии. Нэрлэн хэлэбэл, ком[illegible] нист Петр Егорович Буянов б[illegible] на. Тэрэ тракторно-таряан ажа[illegible] лай бригадын бригадир юм. Н[illegible] дондо ургаса хуряалгаар совх[illegible] доо түрүү гараа. 1300 гект[illegible] ороохо таряад, га бүриин 17 цен[illegible] нер ургаса хуряагаа. Гахайн ф[illegible] мые даагша—Александр Кобы[illegible] кин. Тоолоо һаа, нимэ хүн[illegible] олон ааб даа.

Петр Михайлович һөөргөө [illegible] торо соогоо ерээд һууна. Б[illegible] ондоо асуудал шиидхэжэ б[illegible] Газар ухалалга—отделениин [illegible] тэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэ[illegible] анхарха хэрэг гараа. Тарая т[illegible] ха, малай тэжээл элбэгээр б[illegible] жэ абаагуйдэ аргагүй. Совет [illegible] сагай табин жэлые уггахаг[illegible] амжалта түйлаха шухала. Ин[illegible] даа эрхилэгшын ажал. Нютаг[illegible] «найдамтай хүн» гэгдэдэг х[illegible] Петр Михайлович бүхы ажа[illegible] шадамараар эмхидхахэ байна.

Ц. ТЫХЕНОВ.

Кабанск.

Улаан-Удын оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитайгээр оролсоод, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа байна. Тэдэнэй дунда Улаан-Удын горсоведэй депутат Мария Николаевна Таханаева онсо шалгарна. Тэрэ үдэр бүриинтөө даалгабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АМЖАЛТАНУУД, ДУТУУ ДУНДАНУУД

«Дружба» колхозойхид Агууехэ Октябриин социалис революциин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудыг дэбһан байгаа. Гектар бухэнһөө 11 центнер ороохо, тэрэ тоодо шэнээсэ—13 центнер, хартаабха—100 центнер, кукурузын ногоон набша—200 центнер абахаар шидэнхэй. Худөө ажахын ургамалнуудай эды баян ургаса абахын тула поли болон нуга сабшалангуудта 13000 тонно наг шэбхэ гаргаха, 775 гектар таряалангай газар ухалха, шэнээсэ, гэршүүлхэ болон просын тарилгада гансал сортовой үрэһэ хэрэглэхэ ворилготой.

Хараалагдаһан эдэ хэмжээнүүд тус ажахыда муу бэшээр бэелүүлэгдэжэ байна гэхээр. Хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин түсэб гаргаһанхай.

Хяагтын аймагай, иланга[illegible] «Дружба» колхозой газар дээрэ эдэб үтэгжүүлгэнүүд ехээр хэрэглэгдэдэг. Теэд тэрэниие тараа-ха хүдэлмэри һаял эхилжэ байна. Энэ ёһоор һаа, хараалагдаһан түсэбөө дүүргэхэгүйдөө болохо бшуу.

Тахяагай аргал, үнэһэ гэхэ мэтын үтэгжүүлгэнүүд хэрэглэгдэнэгүй шахуу. Тэдэниие суглуулжа болохогүй гээшэ гү? Болохо гэхэнээ гадна, эдэ үнэтэ үтэгжүүлгэнүүдые заатагүй хэрэглэхэ шухала. Һурагшадшье энэ талаар ехэхэн туһаламжа үзүүлжэ шадахал. Гансал ороллолго, хүсэл зориг хэрэгтэй.

Механизаторнууд трактор болон сеялкэнүүдые, хүрьһэ элдүүрилхэ бусад машинануудые февралиин 23 болотор түгэс бэлэн болгохо гэжэ үгеэ үгэһэн байгаа. Григорий Воробьевой даадаг тракторно-таряан ажалай бригада энэ уялгаяа амжалтатайгаар дуургэжэ шадаһан. Бия байһан бүхы трактернуудаа, сеялкэ болон бусад машинануудые бүрнэ заһабарилаад байнхай. Гэбэшье бүхы колхоз дээрэ хараад үзэхэдэ, абаһан уялгань дүүргэдэгүй. Мартыч 20-ной мэдээгээр, «ДТ-75» түхэлэй 3 тракторай хоёрынь, 12 «МТЗ-5» тракторай найманиинь, 4 «МТЗ-2»-ой гурбаниинь, 3 «МТЗ-50» тракторнуудай хоёрынь, 3 «Т-38» тракторай нэгэнь заһагданхай. Нигэдэ байхадаа, үшөө 9 трактор заһабарилагдаагүй байна гээшэ. Тракторна бригадануд мүнөө болотор бүридхэгдөөгүй, эдеэ бэлдэхэ хүнүүд, прицепщигүүд олдоогүй байнаар. Багсаахада арба гаран тракторист дутуу.

Нимэрхүү байдалнаа яажа гаралтайб? Мастерскойе даагша энэ асуудалда нигэжэ харюусана:

— Тохойн механизацийн училищида туһаламжа эрижэ хандаһан байнабди. Магад хүнүүдые эльгээхэшье бэзэ?

— Магад. Магад эльгээхэгүйдөөшье болохол. Тиигэбэл яаг-тайб? Колхозой хүтэлбэрилэгшэ, түбхын түрүүн главна инженер Цыбиков энэдэ ехэхэн зэмэтэй. Үбэлэй үедэ механизаторнуудые һургажа болохо байгаал. Механизатор болохо дуратайшуулшье тус ажахыда үсөөн гэхээр бэшэ.

Хээрын станнуудые һайнаар түхеэрхэдэ, тарилгые урагшатай һайнаар үнгэргэлгэдэ ехэхэн нүлөөтэй гээшэ. Байрануудынь таатай зохид, ариг сэбэр байха зэргэтэй, мүн радио, электрын гэрэл оруулха шухала. Гэхэһээ гадна, харуулан ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр хэрэглэхэ, шэнэ газетэ болон журналнуудаар, номуудаар хангаха хэрэгтэй.

Зүгөөр тус ажахы энэ талаар ямар байдалтай гээшэб? Тон муу. Хээрын станнуд үшөө бэлэн болгогдоогүй байнаар. Колхозой түрүүлэгшэ И. Осеев, партийна организацийн секретарь Б. Цыренжапов энэ талаар бодото хэмжээ ойрын үдэрнүүдтэ абахаар найтуулна.

Б. ЖИГЖИТОВ.

Хяагтын аймаг.

Барилга-хабсаралгын 1-дэхи управленийн Прокопий Данилович фоновой хүтэлбэрилдэг модошо ашуулай бригада «Дружба» гэ кинотеатр (Улаан-Удын Октябрьска район) барилга дээрэ ажаллана. Энэ бригадынхид ан бүрингөө даабари 150—170 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Агафонов ажалда.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

УЛАН НЮТАГАЙ ХУГЖЭЛТЭ

Улан, Улюкчикан, Хабаржаан, Топико, Яаригта... — багахан хотон айлнууд. Тэндэ хэр угаа хойшо ажаһуудаг оротон хамнигашуул, нүүдэл бүриадууд он жэлэй ошохо тудам үсөөрэн, үгыржэ байнаа имагтал Агууехэ Октябриин илаһанай ашаар лэ жаргалай нара үзөө.

Теэд һандархай хара урсатайхан, һарьмай хүдэһэн дэгэлтэй байһан эхэ эсэгэнэрэйнгээ түрэлхидые мүнөөнэй залуушуул хаанаһаа тиитэрээ мэдэхэб даа. Хараһан, үзэһэн бэшэ. Энээн тухай гансал номууд соо бэшэгдэдэг. Ульгэр онтохон мэтэ.

Дүшөөд жэлэй саада тээ манай Улан нютаг ямар байгаа һэн бэ? Мүнөө ямар болооб? Илгаань угаа ехэ.

Тодорхойлбол, 1930 ондо сомон доторнай 9 жэжэхэн колхоз эмхидхэгдэжэ, арба — табан адууһа мал ниилүүлэгдэжэ, түмэр анзаһахануд асарагдаад, газар тариалгын эрхилхэ эхин түрүүшын һуури табигдаа юм. Юһэн колхозой тариалан оройдоол 1200 гектар һэн. Энэ «ажахынууд» хамагай һуулдэ, 1961 ондо томодхогдоһон XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз болоһон юм.

Энэ колхоз — олон һалбаритай, оньһожоруулагдаһан ажахы. Бухы эдлүүриинь газар — дүшэ мянга шахуу гектар талмайтай 10 гаран мянгандань тарилга хэгдэнэ. 1966 ондо ороохотэ тарималай бухы талмай дээрэһээ дунда зэргээр гектар бүриин 11,8 центнер ургаса хуряагдаа. 4800 толгой эбэртэ мал, 20 мянга гаран хони ямаан, бусад түрэлэй адууһа мал — нинтымнай баялиг.

40 автомашинатайбди, 60 трактор, 22 комбайнтайбди. 11 мянган центнер эрхим шэнинсэ гүрэнэй жасада оруулаабди. Энэнь гүрэнэй түсэбтэ захилһаа хоёр дахин ехэ байгаа.

Хэдэн арбаад анзаһатайхан аад лэ, нимэ болошоод байхала одоол урматай ха юм даа!

Үглөөдэр үлэн гу, али садхалан, үхэһэн гу, али амидышье байхаяа мэдэхэгүй, хаанта хархис засагай дарлалта доро байһан арадай үрэ садан, аша гушанар иимэ ажахытай болоо. Соёл культурань баһал түргэнөөр хугжөө, дабшаа.

Үйлэдбэри дээрэ дээдэ, дунда тусхай эрдэмтэй мэргэжэлтэд олон. Гансахан колхоздо аад эрдэмтэ зоотехнигүүд, ветеринарна врачнууд, эрдэмтэй агрономуд, инженер-механигууд, экономистнуд олон болонхой. Дунда мэргэжэлтэй арбаад хүн эндэмнай ажаллана. Юрэнхы эрдэмэй дунда һургуули дүүргээд, колхозойнгоо үйлэдбэри дээрэ ажаллажа байгаашад бүри олон.

Колхозой главна зоотехник А. Т. Цыремпилова гэшүүдэйнгээ дунда тон хүндэтэй юм. Ажалдаа оролдосотой, һубэлгэн бэрхэ хүн. Мэдээгүй юмэнь байхагүй.

Ветврач Иосиф Гармаев, эрдэмтэ агроном Бато Гармаев — үйлэдбэриин шударгы хүтэлбэрилэгшэд.

Эрхим хонишон Радна Гармаев, һаалишад К. Гармаева, Ш. Бадмаева, Б. Нимаева, Ц. Гомбоева, мал адуулагшад О. Лыгденов, Х. Табхуева, Д. Очиров болон бусад ажал хүдэлмэриин үльгэр жэшээ харуулнад.

Һургуули һудар гэхэдэ, Уланай сомондо 1930 ондо миил 90 һурагшадтай хоёрхон эхин һургуули, зургаан багша ажалладаг байһан. Мүнөө үедэ эрдэм гэгээрэлэймнай гуламтануд: нэгэ дунда, нэгэ найман жэлэй, 3 эхин һургуули тоологдоно. Тэндэ 80 багшанар бии, тэдэнэй олонхинь дээдэ мэргэжэлтэй. Һурагшадай тоо—1035. Эдэнэр ерээдүйемнай бүри гоёохо, шэмэглэхэ хүсэн.

Эдэ һургуулинуудые дүүргэжэ гараад, эрдэмэй орьёл өндэ зориһон. түрэл орондоо үнэн сэхээр алба хэжэ байһан уланайхид олон. Жэшээнь, Надмид Бадмаевич Намжилов, Гомбо Будаевич Цыренов гэгшэд агрономическа эрдэмэй кандидат болонхой. Украиныи ССР-эй нинслэл — Киевтэхи сэрэгэй академиин багша Даши Монголович Гармаев, Польшын Арадай Республикада заводой главна инженерээр ажаллажа байдаг Леонид Дугарович Базарон, Москвагай заводуудай нэгэндэ главна инженер болоһон Владимир Мужанович Цыренов гэгшэдээр Улан нютагай зон омогорходог гээшэ.

1930 ондо эмнэлгын нэгэшье мэргэжэлтэн үгы байһан һаа, мүнөө участково больницатай, табан фельдшерскэ пункттайбди. Баһа нарайлалгын гурбан гэр бии. Мэргэжэлтэд олон!

Мүн 10 магазин, хоёр столово, автолавка, хэдэн клуб, библиотекэ, 4 кино-түхеэрэлгэ нютагтамнай ажаллана. Бултыень тооложо барахаар бэшэл.

Нигээдшье зогсохо бэшэбди. Саашадаа бүрил болбосон культурнаар, баян бардамаар ажаһуухабди. Культурно-ажаһуудалай хэрэглэмжэ илангаяа һайнаар хангадаха. Жэшээнь, Бүгсэхээнэй аршаан булагай дэргэдэ 75 хүнэй, Уланай аршаан дээрэ 50 хүнэй һууритай зунай амаралтын байрануд, сомоной түбтэ парикмахерска, гутал хубсаһа оёхо мастерской түхеэрэгдэхэнь. Бригада, фермэ бүридэ бани баригдаха.

Тосхон, хотон бүхэниие ногооруулха, харгы, гудамжануудые заһаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

...Ажабайдалаймнай ерээдүйнь бүри һайхан. Анха үмсын үгытэй ажахытай, үтли түлюураар ажаһууһан буряадууд имагтал Октябриин революциин илаһанай аша туһаар нимэ гэрэлтэ үргэн замда гаража шадаабди, нимэ һайхан хуби заяа оложо абаабди.

Г. БАДМАЕВ,
Уланай сомоной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Залуу зохёолшодой конференци угтуулан

Дансаран ДОРЖИГУТАБАЙ

* * *

Ахирхан бага наһандаа
Абадаа эрхэ ябаһанаа,
Агуу дайнда мордоходонь
Арбайн, арбайн дахаһанаа,
Эльгэ зүрхэм мартаагүй,
Эсэгэм гэртээ бусаагүй.
Дайнай хүшэр жэлнүүды
Дабаха зуураа эхэмни,
Долоотойдом һургуулида
Дахуулжа түрүүн ошоһон юм.
Үлдэхэ, даарахые үзэһэн
Үншэрһэн гэрэй эзэн һэн.
Зоной байдалай сэсэглэһэн,
Зохёохо оюунай түргэдэһэн —
Замбуулин руу ракетэ
Заладаг болоһон энэ сагта,
Дураа гутаан бү болог,
Даринн утаан бү тунаг!

* * *

Гурбан жэл соо нютагһаа холо
Үргэн хилэеэ сахиһандам,
Хадахаа һанаа гүш, алдар соло,
Хармаан соохи халиһандам.
Үгы! — гэнэм, — намдаш хэрэггүй
Агы ехэ суурхал.
Сэдьхэл миниш тооно, хирэгүй,
Һэшхэл хааһан суургал.

* * *

Ногоон барьял хуша модон
Номхон даруу занханаараа,
Хүбшын дунда хоргодон
Хүндэлнэшьегүй һамараараа.
Хуһан монсо — түншүүрээр
Хабһан дундань табиһамни,
Атагадш гээгүй гэшүүһээр
Аднсалжархёол даа тархинимни.

* * *

Хүнэй сэдьхэлэй гол тэжээл — ном
Хүлеэдэгби шэнэ номуудые, харин
Ажабайдалай гүн соохоо олоном,
Аршаанай дуһал хаража нарин
Дуһал бүхэнөө гамтай хуряажа
Дүүргэхэдэмни энээхэн домбо,
Ябадалшад хэлэхэл умдаа харяажа:

* * *

— Яагаа һайхан дом бэ!
Манай бэе адагуусан шэнги,
Манхаг — хүдэһэн туулмаг бэшэл
Бодол ухаагаар эрид хугжэнги
Болбосорол түгэд эрдэни гээшэл.
Тинмэл һэн тула үдэр бүри
Тэмсэжэ бодыш үнэнэй түлөө.
Хамаг богуудые хамажа түрин,
Харгын арюуни хойноо үлөө.

Хоца НАМСАРАЕВТА

«Талмайран шарлажа байһан
Талбагар үргэн талын дундуур», теэд...
Хэжэнгэ тухайгаа хөөрэхэдэтнай дууһан
Хэлсээнгүй шүлэг бүтэшэнэл — гээд
«Балар харанхы» һүниие гэтэлжэ,
Бадарһан «Үүрэй толон» соо дуулаат.
«Эдиршүүд», «Эжэл нүхэдөө» магтажа,
Элинсэг хулинсагаа һанан хуурдаат.
Гуниглан татааша дуунтнай хонгёо,
Гуурһанай үзүүрһээ үгэтнай хурсал.
Байгалдал һүртэйгөөр асарнал долгёо.
Баянхан һэмһэниинь — хурьга арсал.
Аршаандал тунгалаг, уран хэлгэтэй
Арюун бүтээлтнай — мүнхэ хүшөөл.
«Табан хушуун» одон дэнзэтэй
Туяагаа захагүй холуур сүршөөл.

УНАГАНАЙ СОЛО

Мотогор хоорн хүзүүтэй,
Монсогор һайхан ташаатай,
Хэрмэн гоё бэетэй,
Һүрмэн хоёр шэхэтэй.

Хүлдөө хонин жороотой,
Хүнгэн сабшуу хатартай,
Һүүл, һамбай шэнгэтэй,
Һөөл шамбай шэнжэтэй.

Толгойгоо үргэн үүрһэжэ
Тангаршаажа нааданал.
Һүүлээ үргэн мэнгэжэ
Һүрэг соогоо зааданал.

Даруулим сагаан жабарта
Далан хоног уюулжа,
Нарата халуун нажарта
Наян хоног заһуулжа,

Абын хүбүүнэй эмээллэхэ
Агтын дээжэ гээшэл даа.

Эсэгын хүбүүнэй мордохо
Эрдэни хүлэг энэл даа.

Улаан-Удын «Электромашина» заводой автокранова цех соо.
П. БУРМАКИНАЙ фото.

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

«Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ—5-дахи номер буряад хэлэн дээрэ хэблэгдэн, уншагшадта эльгээгдэхэнь.

Агууехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан түрүү бэшэг толилогдонхой.

Улаан-Удын ЛВРЗ-гэй парткомой секретариин орлогшо нүхэр М. Тугутовай «Журам ажал хоёр нэгэ унгитай» гэһэн статья толилогдобо. Партийна ба хүдэлмэришэдэй суглааануд, лекционно пропаганда, агитационно-массовый хүдэлмэри—эдэ бүхыдөө манай заводто коллективэй гэшүүдэй ажалай эдэбхи дээшэлүүлхын тулада хэрэглэгдэдэг байна гээд тус статья дотор хэлэгдэнэ.

Улаан-Удын аймагай «Восход» колхоздо һаалишадай һайндэрэй үнгэргэдэг болоһон һайн һайхан заншал тухай материал энэ номерто уншанабди. Тэрээн дотор Агууехэ Октябриин ойн жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые абаха талаар тус колхозой бэелүүлхэ зорилгонууд хараалагдана.

Номерой һүүлшын хуудаһануудта Мао Цзэ-дунай бүлэгэй политика тухай «Марксизм-ленинизмтэй ямаршье холбоогүй» гэһэн материал толилогдобо.

ОЛОНДОО ХҮНДЭТЭЙ ҮБГЭЖӨӨЛ

1946 ОНОЙ август һэн. Колхозоймнай гэшүүд үглөөгэй харанхыһаа үлэшын бүрэнхы болотор хүдэлнэ. Ажаллангүй ябаа гээнэб. Аглаг дайдын үршөөһэн хэшэгые хуряажа абаха эгээл сүлөөгүй, харюусалгатай үе байгаа.

Энэ жэлэй намар хүнүүд илангаяа урматайгаар хүдэлнэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хойто жэлдэ түрүүшын баян ургаса хуряагдажа байна. Урда жэлэнь хабарай тарилга хайша хэрэгээр гаригдаһанһаа боложо, һанаанда хүрэмэ хуряалга абтаагүй һэн.

Эгээл тэрэ намар бата задарюун бэетэй, хүнгэн солбон, эсэхые мэдэхэгүй, эмээбхилһэн шарайтай, гуша гарамгай наһанай хүн зөөлэн хүбхэгэр зүлгэ дээрэ, жаткада оруулхаяа дошхон үреэ мори һургана. Тойроод хэды залуушуул туһална:

— Доржо, нарила, үдьхэлүүлбэш, сабшуулбаш!—гэжэ хүбүүдэй дундаһаа нэгэниинь дуугарна.

— Үльхэлөөд туршаг лэ! Энэ намартаа миниий гарта ороод гээшэш. Августын түсэб намтайл дүүргэхэш! — гээд, шүдэрлэжэ абаад, эмээл тохоод мордошобо...

Олон жэл үнгэрөө. Нэгэтэ уриг дулаан хабар ерэжэ, үһа голнуудай хүүсн хааян урдажа, уужам һайхан дайдадамнай ургы халюуран зүлтэтэбэ. Үдэр ута боложо, жэргэмэлнүүд эндэ тэндэ дүүгаа татана. Хабартаа малшадай хэхэ ажал угаа ехэ. Үбдэг тулама саһа үдэр һүнигүй махажа, үбэлые үдэшэбэшье, үдхэжэ олошоруулжа байһан үргэн нинтынгээ малые жэлэй алишье сагта жэгдэ һайнаар харуулһалхаяа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэсэ ороодоохо ха юм. Колхозой түрүү малшадай тоодо Доржо Мункуев ябажаана. Табияа һайтар дабабашье һаа, омог дорюун, хүхюун зугаатай зандаа. Ажалаа хэнгээ газаа, гэртэ гүйжэ ябахыень хараа һаа, гушаад наһанай гэхээр, хүнгэн солбоноор хараглаха. Урдаһааш харан, урал дээрэхи хазаар һахалаа эльбэн:

— Зай нүхэр! Һонин һайхан, һарюу гажуу юун байнаб? Колхозоймнай центрээр һонин юуб хото ойроһоо юун дуулданаб? — гээд минэрэн асууха.

Бага наһанһаа эхилэн Доржын хэнэн ябаныень узуурһаа уудалан тоолохо болоо һаа барагдашагүй уга зам гаталһан байха. Колхозой анха тогтохоһоо хойшо тэрэнэй хээгүй ажал байхагүй. Модон мольтин, морин анзаһа гартаа барыа, косилка, жаткада хүдэлөө. Алуушаларшье, һу һаалинн гүүртые даагшааршье удаан жэлнүүдтэ хүдэлөө. Гол ажалайнгаа хажуугаар хэды олон эмнигүүдые һургааб даа. Һургаһан моридынь угаа номгон, һайн зантай байдаг. Манай нютагай үбгэд хугшэдһөө абан, илангаяа малшад, Доржын һургаһан морёор ажал хэхэ дурагай байдаг. Харин өөрөө нэгэшье номгон нозоо мори унаад ябахань харагдахагүй. Һургаһан моринойнгоо номгорхотойнь адли колхоздоо үгэжэрхёод, адуун соохоо дошхонине ургалдаг. Хэды хоноһон хойно харахада, уһан жороо, ульгам хатараар табилуулан, эдлин талын зэдэлтэр «Эрбэд соохорой» аялга татахань дуулладаг һэн.

— Миниий һургаһан мори үреэлые тоолоходо, дайнһаа хойшо душөөд гаран болоо,—гэжэ Доржо үбгэжөөлнай һахалаа эльбэн эльбэн минэрнэ.

Манай түрүү ажалшадай нэгэн, Доржо Ренчинович Мункуев мүнөө үедэ хонишоноор хүдэлжэ байнхай. Зургаан жэлэй турша дотор эхэ хониной отарада эрхим найнаар ажаллаа һэн. Һүүлэй дүрбэн жэл соо эмэ түлгэнүүдые харуулһална. Үнгэрһэн жэл Юмжаа нүхэртэээ хоюулан 729 эмэ түлгэлые нэгэшье толгой гарзалуулангүй хүхэ ногоондо гаргажа, эхэ хонидой отарада туршааһан юм. Энэшье жэлдэ хоюулан 730 түлгэлые һайнаар харуулһалжа байна. Хонидынь тэнхээ тамиртай, хохи хабарай малнууд гэхын аргагүй. Тэдэнэр даажа байгаа ажалдаа үнэн сэхээр, харюусалга ехэтэй-гээр ажаллахаһаа гадна, ажалдаа хамаг сэдьхэлээ хандуулжа ябадаг. Хайшан гээ һаамнай ажалнай урагшатай һайнаар бүтэхэб, абаһан уялга, түсэбнай ямараар дүүргэгдэхэб—гэхэ мэтээр, нүхэд зоидоо үбгэн хүнэй ёноор, үнэн зүрхөөрөө Доржо Ренчинович хөөрэнэ.

— Хүн хадаа юумэ хажэ һурахадаа зарим үедэ тулиха, зобоходоо һураггүй сэсэн, һубэлгэн бэрхэшье болодог. Ухааншье һонор байдаг юм,—гэжэ хоюдоо хэлэдэг.

Янгинама үбэлэй хүйтэнтэшье, халуун зунай наранда шье, үргэн уужам галадашье Доржо үбгэнтэй уулзаһан һайт! Эмниг моридоо гашаалдин һуушанхай, эдлин һайхан дайдадаа хонидоо адуулжа, «Эрбэд соохорой» аялга татажа ябаха. Үглөө эртэшье, үдэшэ ороойшье үргэн таладаа дурланги. дуулажа ябахадань, дуулим хонгор нютагай ёнотой эзэн ябана гэжэл ойлгохош. Ажалша бэрхэ, олондоо хүндэтэй хүниие ондоогоор яашье нэрлэхын аргагүй.

Ц. НАЙДАНОВ.
Захааминай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.

ОИН БАЯРАЙ ЖЭЛДЭ ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ БЭЕЛҮҮЛХЭ ЗОРИЛГОНУУД ТУХАЙ

МОСКВА, апрелийн 3. (ТАСС). «Эдэ, радио ба телевидени Совет Холбогдогдагай 50 жэлэй ойн бэлэдхэлэй ажалые үргэнөөр толилно. СССР-эй журналистнуудай холбооной правленийн пленум һая нээгдээд, энэ ойдо зорюулан, совет журналистнуудай бэелүүлхэ зорилгодые зүбшэн хэлсэбэ.

СССР-эй Журналистнуудай холбооной правленийн түрүүлэгшэ, «Правда» газетын ахамад редактор Л. В. Зимянин элидхэл хэхэдээ, Октябрьскэй засагай 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлдэ толилолгын, радио ба телевиденеэр дамжуулгын ажал түрүшэл тухай хөөрэбэ. Шиидхэгүй зорилгонуудта гол анхаралаа хандуулха, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбринүүдые, коммунис байгуулалтын бүхы һалбаринуудта тэдэнние бэелүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлые бүри үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулха гээшэ Агууехэ революциин ойе тэмдэглэдэг эрхим арга болоно гэбэ.

Ю. И. Баланенко (Москва), М. С. Куртынин (Ленинград), Я. Е. Пашко (Украина). З. И. Есембаев (Узбекистан), И. Я. Иверт (Латви). Д. В. Мчетлишвили (Грузи), К. Шарапов (Казахстан), И. П. Коросас (Литва), Л. Н. Толкунов (Москва), И. А. Аргунов (Яхадай АССР) гэгшэд нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэхэдээ, үгэ хэлэхэдээ, мүнөө жэл манай хэблэлэй, радио ба телевиденийн суртал бодолой, уран шадабариин талаар улам болбосорон хугжэнэнэй шалгалтын жэл болохо байна гэбэ.

Тус пленум Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Журналистнуудай холбооной правленийн хэхэ хүдэлмэриин түсэб баталаа.

Совет засагай алдарта ойдо бэлдэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха ябадал олон тоото журналистнуудай тон шухала уялга болоно гээд пленум тоолоно гэжэ изгэн дуугаар баталан абтаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДАА

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ПРАГА. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, үйлэдбэриие ашаг үрэ өгэтэй болгохо зорилгоор ажалай үүсхэл эдэбхи хугжөөжэ, Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойе угтаха бэлэдхэл Чехословакиин ажалшад хэнэ. Городууд болон тосхонуудаа болбосон зохид түхэлтэй болгохо хэрэгтэ ажалһаа сүлөө сагаа зорюулабди гэжэ хэдэн зуун, мянган ажалшад найдуулна.

БУДАПЕШТ. Агууехэ Октябриин ойн ойртожо байһантай дашарамдуулан, ленинскэ дипломатиин тухай хэдэ хэдэн статьянуудые «Мадьярорсаг» гэжэ недели бүриин хэблэл толилхо байна. Эдэ статьянууд совет дипломатиин түүхэдэхи шухала, шиидхэхы үшарнуудтай уншагшадые танилцуулха байна. Ленинскэ Октябрьһаа хойшо үнгэрһэн 50 жэл дэлхэй дэлхэй түхэл шэнжые хубилгаа. Ороннуудай хоорондохи харилсаанда шэнэ юумэн: амгалан ёноной политика бии болоо гээд «Мадьярорсаг» онсолон тэмдэглэнэ.

ХАНОЙ. Октябриин революциин 50 жэлэй ойе ДРВ-дэ һайндэрлэхэ тухай Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой резолюциин гаргаһантай дашарамдуулан, Вьетнамай Эсэгэ ороной фронтын Центральна Комитедэй президиумэй үргэн заседани эндэ болоо. Дэлхэйн резолюцида, Вьетнамдахи революциин хуби заяанда Октябриин революциин угаа ехэ удха шанартай байһые, Октябриин 50 жэлэй алдарта ойн угаа ехэ түүхэтэ удха шанартайнь тааруугаар энэ үдэрые баяр баясхалантайгаар тэмдэглэхэ шухала байһые заседанида хабаадагшад заагаа.

Октябриин революци хадаа империализм болон колониализмын хүмэрин уналгые дуулгаһан, мүн социализмын илалтын, дарлагданги нацинуудай сүлоорэлгын ye сагые дуулгаһан шанга дохёо боложо үгөө. Октябриин революци зүүн зүгэй арадуудые нойрһоонь һэрюулээ, бухы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ революциин ошые сасаруулаа. Октябриин социалис революциин удха шанарые «Нян зан» газетэ түрүү бэшэг соогоо иигэжэ сэгнэнэн байна. ДРВ-дэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар һайндэлэхэ тухай ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой резолюцида энэ түрүү бэшэгынь зорюулагдаһан байна.

Американска эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан шанга тэмсэлэй шэрүүн удэрнуудтэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойе вьетнам арад һайндэрлэхэнь гэжэ тэмдэглээд, газетэ саашадань иигэжэ үргэлжлүүлнэ: Октябриин революциин һургаал абадаг манай арад ороной-гоо хойто талын хубиие хамгаалхын, урда талын хубиие сүлөөлхын. Эхэ ороноо нэгэдүүлхын тулада американ эзэрхэг түримхэйщүүлые һамна бута сохихоор амгалан ёноной, нэгэдэмэл, бээ даанхай, демократическа, һалбаран хугжэһэн Вьетнамые байгуулхаар хүсэд шиидэнги.

ВАРШАВА. Совет засагай 50 жэлэй ойе тэмдэглэн, Варшавын музейнүүд саг үргэлжын выставкэнүүдые эмхидхээ. «Октябриин революци ба Польшо», «Октябриин революцида полягуудай хабаадалга», «Хамтын тэмсэлдэ нягтаар жагсалга» — эдэ хадаа дурсагдаһан выставкэнүүдэй зариманайнь нэрэ болоно. Совет Армиин 50 жэлэй түүхые харуулһан совет искусствын зохёолнуудай һонирхолтой экспозициие Польско сэрэгүүдэй түбэй музей бэлэдхээ. Февралиин болон Октябриин революцинуул тухай, тэрэшэлэн граждан дайн, социалис байгуулалтын түрүүшын үедэхи (1921—1924 онууд) шэнэдхэлгэнүүд тухай хоорэһэн хоёр выставкэ Варшавадахи В. И. Ленинэй музейдэ нээгдэхэ юм.

РКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛ

БУХАРЕСТ. Гүрэнэй хүдөө ажахынуудые хүтэлбэрилгын хэрэг тэдэндэ мүнгэ һомололгые болон эмхидхэлгыень һайжаруулха хэмжээнүүдые Румыниин Компартиин ЦК-гай пленум болоһон пленум хараалаа.

Пленумэй тогтоол соо иигэжэ заагдана. Гүрэнэй хүдөөгэй ажахынуудые хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүсэтэ центрнууд, түрүү агропромышленна предприятинууд болгохо зорилго Центральна Комитет табина. Гүрэнэй хүдөөгэй ажахынуудые саашадань түсхай мэргэжэлдэ түргэнөөр оруулха, энээние 1970 он хүртэр түгэсхэхэ гүрэнэй хүдөө ажахын секторэй хүдэлмэрилэгшэдэй материальна үрмашалые болон материальна харюусалгыень дээшэлүүлхэ зорилгоор салин хүлһэнэй, шагналнуудай шэнэ гурим хэрэглэхэ гэжэ хараалагдана. Фермэнүүд болон предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай болон ажамидаралай эрхэ байдалые һайжаруулха хэмжээнүүдые СРР-эй хүдөө ажахын дээдэ совет абаха байна.

СЭВ-эй КОМИССИИН СЕССИ

ПРАГА. Экономическа харилсан туһалалсалгын Советэй нүүрһэнэй промышленностиин талаар саг үргэлжын комиссиин 26-дахи сесси Стары-Смоковец гэжэ городто хүдэлмэреэ эхилээ. Сессидэ хабаадагшад хадаа 1966 ондо комиссиин болон научно-техническэ соведуудэй эзэн хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаха. 1966—1970 онуудта нүүрһэнэй промышленностьда научно-техническэ шэнжэлэлгэнүүдые тааралдуулан хэхэ түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байһые зүбшэн хэлсэхэ байна. Техническэ болон экономическа мэдээсэлнүүдые абалсажа байха талаар харилсаа холбоо һайжаруулха асуудал сессиин зүбшэхэ зүйлдэ мүн лэ оролсоно.

БОЛГАРИДАХИ ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

СОФИ. Болгаридахи тон томо шэнэ барилга бологшо Враца городтохи химическэ комбинадта түрүүшын хэдэн тонно карбамид гаргагдаа. Комбинадай барилга түгэсхэгдөөгүй гэбэшье, мүнөө жэлдэ түс предприяти хэдэн зуун мянган тонно иимэ үнэтэ продукци орондоо үгэхэ байна.

ПОЛЬШЫН ЗАВОДОЙ ОЙ

ВАРШАВА. Доодо Селезиин Вроцлавтахи Феликс Дзержинскийн нэрэмжэтэ электро-техническэ завод байгуулагдаһаар 20 жэл болоо. Электровозуудта хэрэглэгдэхэ 5 мянга шахуу гол болон хамһабариин двигательнүүдые, эдлэб хүсэтэй хэдэн зуун энергетическэ болон промышленна генераторнуудые, металлургида, ашагта малтамалай промышленностьда хэрэглэгдэдэг постоянна токой хэдэн мянган мотоор бүтээжэ гаргаһан байна. Предприятиие барилгада, үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэнь Советскэ Союз туһаламжа үзүүлһэн, үзүүлдэгшье байха юм.

Предприятиин коллектив өөрынгөө ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Мүнөө энэ заводой бүтээһэн продукци дэлхэйн 25 орондо, тэрэ тоодо СССР-тэ гаргагдадаг. Предприяти хадаа 200 мянган киловатт хүсэтэй энергетическэ генераторнуудые, тэрэшэлэн металлурги болон ашагта малтамалнуудай промышленностьда хэрэгтэй олон янзын томо двигательнүүдые мүнөө бүтээн гаргана

ҺАЙНААР ЭХИ ТАБИБА

БУХАРЕСТ. 1967 оной нэгэдэхи кварталда Румыниин үүнгэн промышленностиин предприятинууд нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо миллиард лейгээр ехэ продукци бүтээжэ гаргаа.

Гурба һарын турша соо горнягууд 100.000 шахуу тонно нүүрһэ түсэбөөр гадуур малтажа гаргаһан байна. Арадай ажахын бусад һалбаринуудай ажалшад түсэбтэ даалгабариннуудаа мүн лэ үлүүлэн дүүргэнэ.

КНДР-тэ КАДРНУУДЫЕ ҺУРГАН БЭЛДЭНЭ

ПХЕНЬЯН. Пхеньянай, Хэчжу, Хесан болон арадай Корейн бусад хэдэн городуудай коммунис университетүүдые олон хүн дүүргэжэ гараба. КНДР-тэ нимэ университетүүд 20 гаран жэлэй урда тээ байгуулагдаһан юм Ороной партийна болон ажахын калринуудые һурган гаргалгада эдэ университетүүд шухала үүрэг дүүргэнэ.

КУЛЬТУРНО-НАУЧНА ХАРИЛСАА ХОЛБООН

ХАНОЙ. 1967 ондо СССР-эй болон ДРВ-гэй хооронд культурна болон научна холбоо барисаа байгуулха түсэбтэ эндэ гар табигдаа. Соёл культурын, наукын, гэгээрэлэй, литературын болон спортын талаар совет-вьетнам харилсаа холбоо горитойгоор үргэдхэхэ гэжэ энэ түсэбөөр хараалаглана. Мүнөө үедэ Советскэ Союзда 2.100 вьетнам студент һуража байдаг. ДРВ-дэ научно-техническэ кадрнуудай олоор хэрэгтэй болодогые хараада абан, советскэ тала 1967 ондо үшөө 1500 вьетнам аспирант, студент болон стажернуудые һургахаар зүбшөөгөө.

Совет арадай ажабайдалдахи алдарта удэртэ—Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан эдэб хэмжээнүүд түсэб тогтоо ехэ һуури эзэлнэ.

(ТАСС).

ХАРИ ОРОНУУДТАЙ ХАРИЛСАА

МҮНӨӨ үеын түүхые шинжэлэгшэд архивай материалнуудые шудалха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна. Мүн хари оронуудай эрдэмтэд болон архивай худэлмэрилэгшэд Совет түрэнэймнай түүхэ шудалхые эрмэлэдэг байха юм.

Буряадай АССР-эй түрэнэй центральна архивай худэлмэриие хаража үзэхэдэ, һүүлэй үеде хилын саанахи оронуудай архивуудтай, эрдэмэй эмхи зургаануудтай холбоо барисаатай боложо байнхай.

Түрэнэймнай архив һаяхан Франциһаа бэшэг абаһан байха юм. Парижай университетэй мүнөөнэй интернациональна документацийн библиотекэ бидэндэ хандахадаа, түүхын талаар архиваймнай гаргаһан документнуудэй согсолбори эльгээгыт гэжэ гуйһан байна. Тиихэдээ архивай толилһон тэдэ документнууд библиотекые ехээр һонирхуулна, мүн француз уншагшадта тон шухала үнэтэ материал болоно гэжэ бэшэг дотороо мэдээсэбэ. Гадна 1965 ондо архиваар хэблэгдэһэн «Буряад орондо болоһон партизан худэлдөөн» гэһэн документнуудэй согсолбори парижска библиотекэдэ эльгээгдэнэ байгаа. Тэрэ болбол француз эрдэмтэдые ехээр һонирхуулһан байха.

Февраль һарада буряадаймнай архивай худэлмэрилэгшэд Монголой айлшадые— МНР-эй түрэнэй архивай управленийн начальникгай орлогшо нүхэр Гомбожав Пурвээ, МНР-эй түрэнэй архивай управленийн научно-публикаторска таһагые даагша нүхэр Цэдэвсүрэн гэгшэдые устаһан байна. Тэдэнэр хэтэн хоногой туршада республикымнай архивтай танилсаһан байха юм. Хани ёноной хөөрэлдөөнэй, түй дуршалөө халан абалсаһанай һүүлээр архивайхидай худэлмэридэхи шухала асуудалнууд зубшэн хэлсэгдэнэ байна. Архивай документнуудые хаража үзэхэ, гобшолол хэхэ, гуримшуулха, тодорхойлон бэшэхэ, тэрэнэй хэрэг хүтэлхэ зэргээр архивай научно-справочна аппарадай худэлмэриие нарижуулан һайжаруулха тухай асуудалнуудые хамтадаа шулалан хөөрэлдэгдөө.

Монголой архивайхид микрофильмдэ буулгагдаһан архивай документнуудтэ, мүн албан газаринуудай архивуудые гуримшуулгада ехэ анхарал хандуулан һонирхоо.

Россида Совет засагай тогтоһоор 50 жилэй ойдо гүрэнэйнгөө архивай управленийн мүнөө амар бэлэдхэлтэй байһан тухай айлшадай буряад нүхэдтөө хөөрэжэ үгөө. Монголой архивайхид алларта энэ ойдо архивай документнуудһаа бүридүүлэгдэһэн хоёр согсолбори хэблэлдэ бэлэдхэжэ байха юм. Тэрэнэйнь нэгэ ном «МНР СССР хоёрой эбдэршэгүй хани барисаан» гэһэн нэрэтэй байхаар багсаагдана. Тэндэнь 1921—1940 онуудай үеын документнуудуруулагдаха байна. Энэ суглуулбари манай оронуудай хоорондын хани барисаанда зорюулагдана.

Хоёрдохи согсолборинь «МНР дэлхэйн хоёрдохи дайнай үеде» гэһэн нэрэтэй байхаар тухайлагдана.

Эдэ хоёр суглуулбари зохёолгодо МНР-эй түрэнэй архивай управлени, Монголой Арадай революционно партийн ЦК-гай дэргэдэхи түүхын институт, МНР-эй Науканнуудай академийн түүхын институт хабаадалсаха байна. Согсолборинууд доторнь энээнэй урда тээ хаанашье толилогдоогүй документнуудуруулагдаха юм. Архивайнь фонд улам үргэдхэгдэнэ. Жэшээнь, Сүхэ-Баатарай архивта мүнөө мянга гаран материал хадагалагдана. Энээн тухай нүхэр Цэдэвсүрэн бидэндэ хөөрэжэ үгөө һэн.

Россида Совет засагай тогтоһоор 50 жилэй ойдо түрэнэйнгөө архивай управлениин мүнөө амар бэлэдхэлтэй байһан тухай айлшадай буряад нүхэдтөө хөөрэжэ үгөө. Монголой архивайхид алларта энэ ойдо архивай документнуудһаа бүридүүлэгдэһэн хоёр согсолбори хэблэлдэ бэлэдхэжэ байха юм. Тэрэнэйнь нэгэ ном «МНР СССР хоёрой эбдэршэгүй хани барисаан» гэһэн нэрэтэй байхаар багсаагдана. Тэндэнь 1921—1940 онуудай үеын документнуудуруулагдаха байна. Энэ суглуулбари манай оронуудай хоорондын хани барисаанда зорюулагдана.

1968 онһоо эхилэн Монголой архивай худэлмэрилэгшэд Монгол Арадай Республикын ба Арадай революционно партийнгаа 50 жилэй ойдо бэлэдхэжэ эхилхэнь. Тэрэ ойнь 1971 ондо тэмдэглэгдэхэ байна.

Монголой архивайхид Буряадай АССР-эй түрэнэй центральна архивта XXIII зуун жилэ хамаатай түүхэтэ документнуудэй хэдэн суглуулбари бэлэлэбэ. Буряадаймнай архивай худэлмэрилэгшэд мүн хэдэн суглуулбари харюу болгон үгэһэн байна.

Буряадаймнай архивайхид хилын саанахи архивай худэлмэрилэгшэд болон эрдэмэй эмхи зургаануудтай нимэ харилсаатай саашадаашье боложо байха юм.

А. КУРТИК.
Буряадай АССР-эй түрэнэй центральна архивай худэлмэрилэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) МНР-эй түрэнэй архивай управленийн худэлмэрилэгшэд Гомбожав Пурвээ, Цэдэвсүрэн гэгшэд.

Фотонь авторай.

КИНО

«ЭГЭШЭ»

Хоёр хүнэй хүби заяан. Гэбэшье эдэнь онсо өөрын илгаатай, удха шанартай гээшэ. Тиимэшье байхань гайхалгүй аабза. Ушар юуб гэхэдэ, Лидын эгэшэ болохо Надиин хүби заяан дүүгэйхиһээ тад ондоо, нэгэл тиимэ һанаа зоборитой гэхээр. Надя Лидэдээ орходоо «халуун шулуу» һайсахан долёожо үзэһэн, ажабайдалай аршаанта уһанһаа али зэргээр амсажа туршаһан байна.

Эгэшэнь, Надинь, уһанай нэртдо тоо бүридхэгшөөр ажаллана. Эгэшэ хүнэй хэхэ юумэн яһала ехэ. Нэгэдхөөр, харюусалга ехэтэйхэн ажал дээрэ үдэр бүри һалирха; хоёрдохёор, дүү басаганайнгаа саашанхи хүби заяан тушаа гүнзэгы сэдьхэлһээ һанаашархаха. Эхэ мэтэ сэдьхэлээ хүдэлгэжэ, дүү басаганайнгаа алхам бүхэнние ажаглажа, ажабайдалай харгыда гаргаһайб гэжэ тэрэ бодоно. Тиихэдэ Надиньшье хүн шэнги үшөө харгы мүрөө олоодуй хоёр наһанай хоорондуур төөрижэ ябана хэбэртэй.

Надя үнэхөөрөөшье хүн шэнги түбхинэжэ, баяр баясхалан гээшье өөрынгөө гараар эдлэһэйгэ гэжэ эрмэлзэнэ. Тэрэ энэ һайхан зориллогонь яашье ургашалнагүй.

Юундэ?...

Мосфильмын бүтээжэ гаргаһан «Эгэшэ» гэжэ фильмын уг зориллго мүн ли «Юундэ?» гэһэн асуудалһаа мүндэлэн хүгжэнэ гээшэ. Нимэрхүү асуудал мүнөө гансашье кинематографистнуудые, уран зохёолшодые һонирхуулна бэшэ, харин энэ шухала асуудал бүхы хүн түрэлтэнэй зүрхэ сэдьхэлые зобооно.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай утаан үни хада дэгдэн ошоошье һаа, дайн дажарай хүндүүлхэй шарха мүнөөшье болотор хүсэд эдэгээгүй, уйдхар гашуудалта үе сагые хаа-яахан һанаануудаг ли гээшэ.

Надя Лида хоёр дайнда ябалсаашьегүй гэлэй. Тэд юунтэ хүн шэнги түбхинэхэ шадалгүй ябагданаб? Тэрэ хоёр дайнай эхин багта түрэһэн юм. Оршон тойронхи байдалые болотоор ухамайлжа үрдеэгүй байтараа хайрата инаг эхэ, эсэгэтэйгээ хахасаха, тиигээд хүүгэдэй гэртэ хүмүүжүүлэгдэхэ баатай болоһон юм.

Дайн дүүрэһээр хори нэгэн жил болохонь. Хори һайса гараһан Надя Лида хоёр эхэ эсэгэеэшье һанаагүй. Тэдэ мүнөө Дмитрий нагасатала сүгтаа байна. Дайнай һүүлээр нагасань аша басагадаа нилээд удаан бэдэрһэн юм. Бэлэрэнгүй яахаб. Тэрэ өөрөөшье дайнда хабаадалсаһан. Гэртээ ерэхэдэнь түрэл гаралайхид гэжэ хэншье байхагүй, дайнай уршаагта тодорхоо боложо бултадаа наһа барашанхай.

Хайрлахаар, найдахаар хүнүүлынь гэхэдэ, үнөөхил тэрэ үншэн үрөөһэн Надя Лида хоёр үлөө бшуу. Ашанарайнгаа хаанашье байһые нагасань мэлэнэгүй. Тиигэбэшье эхынь орондо эхэ, эсэгынь орондо эсэгэ болохоб гэжэ зүрхөө хүдэлгэһэнһөө ашанараа өөртөө абана. Дмитрий нагасань хорёо жэлэй гуршада тэлэнэрээ хүмүүжүүлнэ, һургуулитай болгуулна.

Дмитрий гэжэ инженер өөрөө хүбүү, басаганьегүй. Аша басагадайнгаа саашанхи хүби заяанай түлөө өөрын гэр бүлэтэйшье болоогүй, болохошье сүлоогүй ябаһан хэбэртэй.

Тиихэдэ мүнөө Надя Лида хоёрынь оёр өөрынгөө саашанхи байдал тухай боломжолжо эхилнэ. Надинь хорин зургаа хүрэгэрөө хатамда гарлагүй ябаһаар. Дүү басагаа, Лидээ, дээдэ һургуулитай гү, али артист болгоһойб гэжэ һанаашархана. Тиихэдэнь Лида ажабайдал тухайгаа онсо өөрынхеэр, нэгэл тиимэ хүнгэхэнөөр болоно. Энэнь Надие зобооно.

Тиихэдэ Лидэнь Кирилл гэжэ сүгтаа һураһан хүбүүнтэй нухэсэбэ. Хожомынь тэрэ хоёр бэе бэедээ дурлалсаха юм. Эдир наһанай инаг дуранһаа һайхан юумэ үгы гэжэ зариман хэлсэдэг аабза. Тэд дүүгэйнгээ инаг нүхэртэ Надя, мүн Дмитрий нагасаньшье дурагүйдэхэ юм. Лидэтэйгээ уулзахаяа ерэхэ тумань Кириллые үзэн ялана, үнгэржэ ерэхэдээ гэрэ намнажархина.

Кирилл дураа гутана. Тиим ондоо басагантай хүби заяагаа божорхино. Эгээл эндэһээ инаг дуран, этигэл найдабари руутажа захална. Кириллтэй саар уулзадагшье һаа, үнэ гэй болоһон энэ айлайхидта хэжэ байһанаа хожомынь ой жорхино. Тиихэдэ Кирилл тад лоо болошонхой, нэгэл тиимэ өөр Лидэдэ хандана.

Ямар шиидхэбэри хэрэгтэ «Эгэшэ» гэһэн кинофильмын горнууд өөрын шиидхэбэри тол хойлон гарганагүй, харин хам шадай шүүмжэлэлдэ табиһаан ехэ һайн гээшэ. Тиигэбэ яаба Надя Лида хоёр ажабайдалаа тоор түбхинүүлхэ, өөрын гэр лэтэй болохо гэжэ найданабди.

Түс фильмын шухала рольн га мэлэзжэ артистнар М. Жа В. Доронина болон бусад бэлэ хабаадана.

Мүнөө үе сагай байдалые бо гоор харуулһан «Эгэшэ» гэжэ нэ фильм совет кинематограф нуудай эдлэжэтэ амжалта гэ Тиимэһээ улаан-удыныхид, мүн ряадаймнай холын худөө нютаг хид ехэтэ һонирхон харана, шадаашье һонирхохонь дамж гүй.

М. ОСОДОЕВ.

Маода дурагүйдэгшэдые хашаха хэһээхэ бэлэдхэл хэгдэнэ

КНР-эй түрүүлэгшэ Лю Шао-ци, КПК-гай ЦК-гай генеральна секретарь Дэн Сяо-пин, Түрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Тао Чжу гэгшэдтэ зүрюугээр хүндэйбинүүлэй шарха мүнөөшье болотор хүсэд эдэгээгүй, уйдхар гашуудалта үе сагые хаа-яахан һанаануудаг ли гээшэ.

Надя Лида хоёр дайнда ябалсаашьегүй гэлэй. Тэд юунтэ хүн шэнги түбхинэхэ шадалгүй ябагданаб? Тэрэ хоёр дайнай эхин багта түрэһэн юм. Оршон тойронхи байдалые болотоор ухамайлжа үрдеэгүй байтараа хайрата инаг эхэ, эсэгэтэйгээ хахасаха, тиигээд хүүгэдэй гэртэ хүмүүжүүлэгдэхэ баатай болоһон юм.

Дайн дүүрэһээр хори нэгэн жил болохонь. Хори һайса гараһан Надя Лида хоёр эхэ эсэгэеэшье һанаагүй. Тэдэ мүнөө Дмитрий нагасатала сүгтаа байна. Дайнай һүүлээр нагасань аша басагадаа нилээд удаан бэдэрһэн юм. Бэлэрэнгүй яахаб. Тэрэ өөрөөшье дайнда хабаадалсаһан. Гэртээ ерэхэдэнь түрэл гаралайхид гэжэ хэншье байхагүй, дайнай уршаагта тодорхоо боложо бултадаа наһа барашанхай.

Хайрлахаар, найдахаар хүнүүлынь гэхэдэ, үнөөхил тэрэ үншэн үрөөһэн Надя Лида хоёр үлөө бшуу. Ашанарайнгаа хаанашье байһые нагасань мэлэнэгүй. Тиигэбэшье эхынь орондо эхэ, эсэгынь орондо эсэгэ болохоб гэжэ зүрхөө хүдэлгэһэнһөө ашанараа өөртөө абана. Дмитрий нагасань хорёо жэлэй гуршада тэлэнэрээ хүмүүжүүлнэ, һургуулитай болгуулна.

Дмитрий гэжэ инженер өөрөө хүбүү, басаганьегүй. Аша басагадайнгаа саашанхи хүби заяанай түлөө өөрын гэр бүлэтэйшье болоогүй, болохошье сүлоогүй ябаһан хэбэртэй.

Тиихэдэ мүнөө Надя Лида хоёрынь оёр өөрынгөө саашанхи байдал тухай боломжолжо эхилнэ. Надинь хорин зургаа хүрэгэрөө хатамда гарлагүй ябаһаар. Дүү басагаа, Лидээ, дээдэ һургуулитай гү, али артист болгоһойб гэжэ һанаашархана. Тиихэдэнь Лида ажабайдал тухайгаа онсо өөрынхеэр, нэгэл тиимэ хүнгэхэнөөр болоно. Энэнь Надие зобооно.

Тиихэдэ Лидэнь Кирилл гэжэ сүгтаа һураһан хүбүүнтэй нухэсэбэ. Хожомынь тэрэ хоёр бэе бэедээ дурлалсаха юм. Эдир наһанай инаг дуранһаа һайхан юумэ үгы гэжэ зариман хэлсэдэг аабза. Тэд дүүгэйнгээ инаг нүхэртэ Надя, мүн Дмитрий нагасаньшье дурагүйдэхэ юм. Лидэтэйгээ уулзахаяа ерэхэ тумань Кириллые үзэн ялана, үнгэржэ ерэхэдээ гэрэ намнажархина.

Кирилл дураа гутана. Тиим ондоо басагантай хүби заяагаа божорхино. Эгээл эндэһээ инаг дуран, этигэл найдабари руутажа захална. Кириллтэй саар уулзадагшье һаа, үнэ гэй болоһон энэ айлайхидта хэжэ байһанаа хожомынь ой жорхино. Тиихэдэ Кирилл тад лоо болошонхой, нэгэл тиимэ өөр Лидэдэ хандана.

Ямар шиидхэбэри хэрэгтэ «Эгэшэ» гэһэн кинофильмын горнууд өөрын шиидхэбэри тол хойлон гарганагүй, харин хам шадай шүүмжэлэлдэ табиһаан ехэ һайн гээшэ. Тиигэбэ яаба Надя Лида хоёр ажабайдалаа тоор түбхинүүлхэ, өөрын гэр лэтэй болохо гэжэ найданабди.

Тус фильмын шухала рольн га мэлэзжэ артистнар М. Жа В. Доронина болон бусад бэлэ хабаадана.

Мүнөө үе сагай байдалые бо гоор харуулһан «Эгэшэ» гэжэ нэ фильм совет кинематограф нуудай эдлэжэтэ амжалта гэ Тиимэһээ улаан-удыныхид, мүн ряадаймнай холын худөө нютаг хид ехэтэ һонирхон харана, шадаашье һонирхохонь дамж гүй.

М. ОСОДОЕВ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ГААНАНАА

Африкын табан гүрэнние толгойлогшонорой конференци нэгдэбэ

КАИР, апрелийн 4. (ТАСС). Африкын табан гүрэнние толгойлогшонорой конференци мүнөөдэр эндэ нэгдэбэ. ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насер, Алжирай президент Хуари Бумедьен, Танзаниин президент Джулиус Ньерере, Мавританийн президент Моктар Ульд Дадда, Гвинейа президент Ахмед Секу Туре тэгшын тусхай түлөөлэгшэ — Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Леон Мака гэгшэд конференциндэ хабаадана.

Пентагоной захиралта

ВАШИНГТОН, апрелийн 1. (ТАСС). США-гай Обороныйн министр Р. Макнамарын захиралтаар сэрэгэй захилнуудые дүүргэдэг энгэй монополинуудай ашаг олзын хэмжээн «шанжэлэгдэхэ» болоо. Энэ шанжэлэлгэ нюусаар хэгдэхэ юм.

1966 ондо Пентагон 38,2 миллиард долларой сэрэгэй захил хэһэн байгаа. Вьетнамдахи дайнһаа уламжалан, сэрэгэй захилнуудай юрэнхы хэмжээн мүнөө жэлдэ бүри ехэ болохо юм. Вьетнамдахи дайн хэхын тулда һарадаа дунда зэргээр хоёр миллиард доллар гарганалагдаг байна бшуу.

Оренбургын загаһа агнаха дуратайшуул амаралтынггаа үдэрые Маккмара мүрэн дээрэ үнэргэдэг юм. Үбэлэй шанга хүйтэндэшье эндэхи уһан хүрэдэггүй.

ТАСС-ай фотохроника.

СПОРТ ХҮГЖӨӨЛГЫН АСУУДАЛ

Арад зоной дунда физкультурна, спортивна болон туристическэ худэлмэри һайжаруулха зорилгоор аймагуud, районууд хоорондо социалис мурысөө эмхидхэхэ тухай тогтоол КПСС-эй обкомой бюро баталба.

Физкультура ба спортын хэшээлдэ арад зониие хэдо хабаадуулха, ГТО, ГЗР-эй комплекнуудта значок абагшадые, I, II, III ба эдиршүүлэй разрядтай спортсменуудые олоор бэлэдхэхэ, олон түхэлэй спорт хүгжөөхэ, предприяти, эмхи зургаануud, колхоз, совхозуудта физкультурын дороо шатын коллективүүдые олоор байгуулха, тэдэндэ спортивна худэлмэри эмхидхэхэ, үйлэдбэриин гимнастика нэбтэрүүлхэ, һайн дуранай үүсхэлээр спортивна худэлмэри ябуулдаг инструкторнууд ба спортивна судьяларые олоор хабаадуулха, физкультура, спортын хэшээлдэ һураглаадые хэдэдэ элсүүлэн, спортивна разрядтанние олоор бэлэдхэхэ, физкультурна худэлөөнэй материальна баазануудые бэхижүүлхэ талаар шалгарһан аймаг, районууд мурысөөндэ илаа гэжэ тооцогдохо байна.

Мурысөөндэ илаһан аймаг, районуудта барюулагдахын гулда облпрофсоведэй, ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг биа болгогдоһон, социалис мурысөөнэй условиг бүтээлгэдэнэ байна юм.

Мурысөөлэй дүн жэлдээ хоёр дахин гарганагдажа байна.

Һаяар дүүрэхэнь

Ахалагша хонишон Иннокентий Михайлович Евсюковой даадаг отарада зургаан хүн ажаллажа байдаг. Тэдэнэр түл абалгые эмхитэйгээр угтажа, олон хурьга түлжүүлжэ байна. Энэ отарын 723 эхэ хониньһоо мүнөө 728 хурьга абаа гэхэ гү, али зуураа зуу болгогдоо.

Коммунис ажалай алдар солын түлөө тэмцэдэг, ажахын тоосоондо ороһон Доржо Бальжиновай хүтэлдэг бригада зуун эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаха гэһэн үялгатай аад, мүнөө 98 хурьгатай болоо.

Бүхы дээрээ Эрхирэгэй совхозой гурбадахи отделениде 2893 эхэ хониньһоо 2447 хурьга гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө 89,5 түл абтаад, түлжүүлэгдэжэ байна. Һаяар отделениде хурьга тбалга дүүрэхэнь.

В. ДАШЕЕВ.

Загарай.

ОРОД ЗОХЕОЛШОДОЙ ОНШОТОЙ ҮГЭНҮҮД

Нэгэтэ Гаврил Романович Державин «Бурхан» гэжэ зохёолдоо гурбан шулэг бэшэхэ тухайгаа гурбан хоног соо бодомжолһоноо нүхэдтөө хөөрэбэ ха.

— Бурхан зайлууд,—гэжэ тэдэнэйнь нэгэ дээрэлхүү янзаар ама гараба.—би гурбан үлэр соо гурбан зуугаад шулэг бэшэжэрхихэ бэлэйлби.

— Тингэжэшье магадгүйг. Тэд танай шулэгүүд гурбан үлэрэйн наһатай байха һэн ха,—гэжэ суута поэт намдуухан харюусаа гэхэ.

* *

Нэгэтэ Михаил Васильевич Ломоносовой камзол-дэгэлэй хамсын гохоногтоо хахараад байхые обёоржорхиһон һэбхи һээгүүл нэгэ эрэ шоротойхоноор шоглохо һанаатай:

— Сэсэн эрдэмнай тэндэһээ шагаажа байна,—гэбэ ха.

— Үгы бэд даа, сударь. Гэнэг мунхаг лэ тэрээн руу шагаажа байна,—гэһэн харюу тэрэ дары үгтөө һэн.

* *

Дворян зонуудай нэрэ алдар, уг гарбал болон тэдэнэй гербнуудые тодорхойгоор тайлбарлаһан томохон ном эдир Герценэй һэхэсэгээжэ һуурада, нухэрынь:

— Юун ном гээшэб?—гэжэ һонирхобо ха.

— Зоологи!— гээд Александр Иванович бодолгото болонгүй харюусаа бэлэй.

* *

Нэгэтэ найрай урядда ерэһэн Иван Сергеевич Тургенев арай гэжэ столдо һуурн олоод эдэлжэ һууба ха. Тойроод бүхы столнууд эзэлэгдэшэнхэй байжа, хоол барихаа дуратайшуул эжэлжэ ядан, эзлжээгээ хүлежэ зогсоод. Нэгэ гартаа табаг бариһан, нүгөөдэтөө духарыа үргэһэн ямарньеб томоотой генерал суута зохёолчиин хажуда зогсоод һаланагүй. Юрын хүн сэрэгэй хунине хүндэлжэ һуурыа үгохэ аабза гэжэ тэрэ хүлеэһэн байгаа. Тэд Тургенев тэрээндэ ороёдоошье анхаралаа хандуулангүй эдеэлһэн шагтэ һууба ха. Энээндэнь дурая гутаһан генерал:

— Э, э, шагнагтылнин. Хүн мал хоёрой хоорондо ямар илгаа биб гэжэ та мэдэхэ гүт?—гээд шудоо луун хоролхобо.

— Илгаань гэхэдэ, хүн һуугаад эдеэлдэг, харин мал хуй дээрээ байгаад эдеэлдэг гэжэ ха,—гэжэ Иван Сергеевич ажаггүй томоотойгоор харюусаад, хоолоо барижа үргэлжэлүүлээ һэн ха.

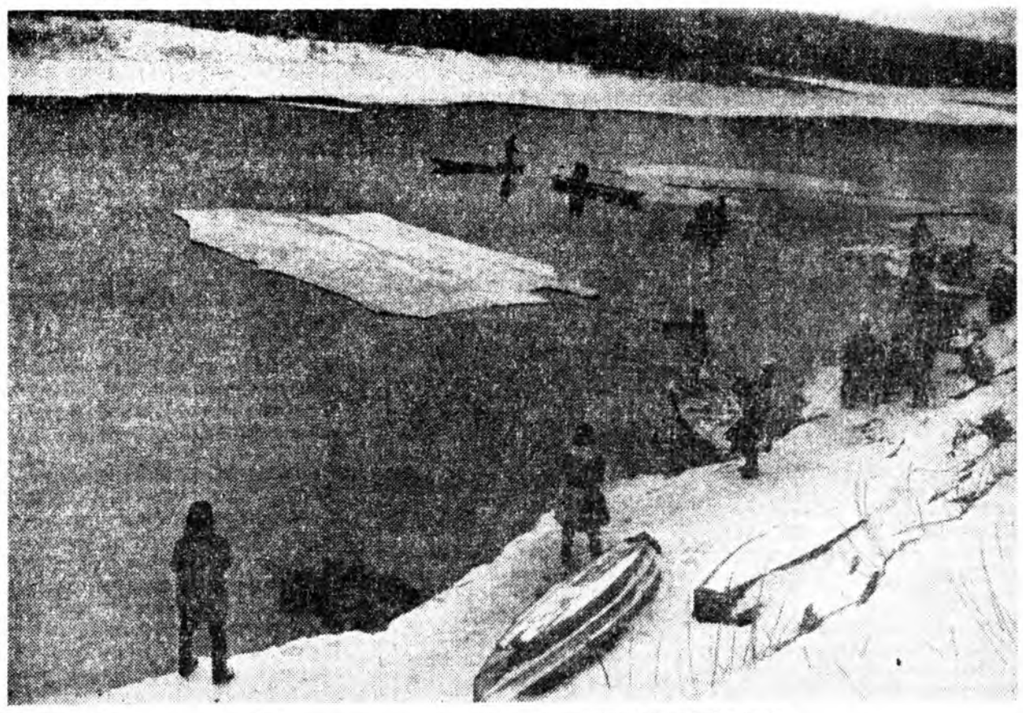

АМИДЫ ЧАС БА БАРОМЕТР

Байсаалида элдэб амитад халуун хүйтэн, шанг нойто, хиибараанай болохые алданагүй зүүнэдэг. Тэдэнэй зариман час, барометр үнэнги уларилай хубилхые, сагай хэды болоһые заатагүй мэдээд байдаг гээшэ.

Зарим шубууд үлөөгүүр хэдыдэ нэрихэ, дуугарха хэмгэй. Жэшээнь, үглөөнэй дүрбэн часта ойн дууша шубуун (зяблик), табан часта — бударгана (перепел), таба хахадта — нохой дуудаша (дрозд), зиргаан часта дууша шубуун (пеночка) нэрижэ дуугардаг.

Уларилай хубилхын урда тээ шубуудай, адагуусан амитадай, хорхой шумуулнуудай хайшан гэжэ мэдэдэг абари занеые арад зон ажаглан шэнжэлжэ, ямар уларилай болохые багсаадаг. Энэнь мүн научна дүүрэн үндэһэ һуури олоһон байна. Жэшээлхэдэ, бороо хурьсы орохын урда тээ хараагай тон доогуур газар дайран алдажа ябаад нидэдэг, абаахай гатаһан шүдэнэйнөө дундаһаа заалжа хорхододог, шорооложоной бута дээрэ нэгэшье амитан харагдахаяа болидог. Х[illegible] тангалай үбнэй (папортник) набшын хумираа хада [illegible], сэлмэг үдэр болохо: сагаан линхово сэгэгэй хумирхада борооорохо; зүүнь үглөөнөө хойшо үүрнэ олоороо гаража нидэхэдэ дулаан наратай сэлмэг үдэр болохо; үбнэ ногоон дээрэ нүнидөө шүүдэрэй ушажа хоноо хада шанг нойто орохогүй; боргооно, мухар бошхыг агаарта бөөгнэрэн суглараа хөөрсэгэнөө хада һайн уларил болохонь гэжэ мэдэхэ.

Сүүдхын ямар нэгэн тусхай часта залгаа заваруулдаг, хумюулдаг урааса бии. Магад тэрэ часть уларилай ямар байхаһаа сэхэ дулдыдадаг. Тэрэнние бодолгоогоор, анхаралтайгаар хараг гэхэ шухала.

(Календарьһаа абтаба).

ХАРИ ОРОНУУДТАЙ ХАРИЛСАА

Французд коммунистнууд-парламентаринуудай программа

ПАРИЖ, апрелийн 4. (ТАСС). Коммунистнууд — Национальна суглаанай депутадууд мэдэлгэ хэжэ, политическэ программаяа найруулаа. Франциин компартиһаа парламентда ороһон түлөөлэгшэдэй дүүргэлтэ болгохые оролдохо зорилгонуud энэ программа соонь заагдана.

Депутадууд-коммунистнууд хадаа вьетнам арадта эсэргүүгээр Америкын хэжэ байһан гэмтэ муухай эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушаана, эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэг хурдахын түлөө, аюулгүй байдал хамтаараа сахихын, улаасхооронийн харилсаа холбоо байгуулхын түлөө эсэшэ сугашагүйгөөр тэмсэхэбди гэжэ мэдэлгэ гээд тус документ соо хэлэгдэнэ.

Томо банкнуудые, промышленна предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абахэ тухай, гэгээрэлэй, гэр байра барилгын, научна шэнжэлгэнүүдэй гаргашада мүнгэ нэмэжэ һомолхо тухай компартийн түлөөлэгшэд дурадхалнуудые оруулха, хүндлиин проектнуудые һанаалан дурадхаха байна.

Жэжэ ажахынуудые усалгаа политикада эсэргүүсэн, ажахынуудые таряашадай хэжэ байһан тэмцэлдэ Национальна суглаанай гэшүүд коммунистнууд дэмжэхэ.

Зүүнэй үзэл баримталдаг [illegible] хүсэнүүдэй холбоое бэхижүүлэн шухала гээд мэдэлгэ соо онцолон тэмдэглэгдэнэ. Энэ хадаа [illegible] тельственна юрэнхы программ хёохо арга боломжо бии болгоо ёһотой.

Национальна суглаанай [illegible] дэл, хүсэнүүдэй тэнцүүриин нээр хубаараалга парламентда ри шухала үүргэ дүүргэхэ олгохо ёһотой гээд мэдэлгэ хэлэгдэнэ.

ООН-до СОВЕТСКЭ ДУРАДХАЛ

НЬЮ-ЙОРК, апрелийн 4. (ТАСС). Эзэрхэг түримхэй ябуулгые тодорхойлхо тухай асуудалаар ООН-до комитет байгуулагдаһаар арбан жэл болоо. Өөртөө даалгагдаһан зорилгые энэ комитет арбан жэлэй турша соо дүүргэжэ шадангүй. Эзэрхэг түримхэй ябуулга гэһэн ойлгомжые тодорхойлхо талаар таарамжатай үедэ худэлмэрэе һэргээхыень Генеральна Ассамблей һанамжалан дурадхаха ёһотой байна юм.

Энэ шухала асуудалые Генеральна Ассамблейн эзлжээгэ XXII сесси дээрэ зүбшэн хэлсэхые советскэ делегаци усгэлдэр дурадхаа. Эзэрхэг түримхэй ябуулгануудай зэбсэгтэ интервенциин мүнөө хэгдэжэ, бүгдэ нинтын эб найрамдалда, арадуудай аюулгүй байдалда түбэг тагажа байһан мүнөө үедэ эзэрхэг түримхэй ябуулга гэһэн ойлгомжые наринаар тодорхойлхо илангаяа шухала болоо гэжэ эгээн ли эрид шангаар онцолон тэмдэглэхэ бидэнэр эрхэлэйбди гээд СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Н. Т. Федоренко комитедэй заседани дээрэ хэлээ.

Энэ асуудал уншагайруулха гэһэн тактика баруун оронуудта таарамжатай гээд Н. Т. Федоренко үргэлжэлүүлэн хэлээ. Эзэрхэг түримхэй ябуулга гэһэн ойлгомжые Генеральна Ассамблейн тодорхойлоод байгаа һаань, эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд болон арадуудта эсэргүү дайн байлдаа һуужэоохэмнай бархэтэй болохо гэжэ США түбэгшөөлэг байна.

Вьетнамда Вашингтоной хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгада комитедэй гэшүүдэй анхаралаа советскэ түлөөлэгшэ хандуулаа.

Вьетнамдахи эзэрхэг түримхэй ябуулга национально-сүлөөрэлгэ хүдэлөөндэ эсэргүүгээр америк империализмын хэжэ байһан тэмцэлтолгын нэгэ хубинь бололсоо гэ Н. Т. Федоренко заагаа.

Бэеэ абаһан Камбоджодо [illegible] гүү харагдаа ябуулганууд хам баатарлиг Кубада эсэргүү эзэ туримхэй һанаашалганууд гар даһаар. Колониализм болон расизм Африкада эзэрхэг түримхэй ан нуудые гаргана гээд тэрэ хэл

Эзэрхэг түримхэй ябуулга [illegible] ойлгомжые тодорхойлхонь бо гэй, ООН-до «бүри шухала [illegible] гууд» бии гэһэн хэбэртэйгээр [illegible] рикан түлөөлэгшэ Сеймур Ф хэлэһэн байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

НЭГЭДЭХИ ХУУДАҺАНДА: Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Советэй нэгэдэхи сессийн абаһан хуулинууд. (Үргэлжэлэлынь хоёрдохи нюурта); СССР-эй Обороныйн министр, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскийн худөөлүүлгэдэ хабаадалсаһан хари гүрэнэй партийно-правительственна болон сэрэгэй делегациннуудтай КПСС-эй ЦК-да болоһон уулзалга тухай; республикын худөөгэй механизаторнуудай зүблөөн тушаа мэдээсэл.

ХОЁРДОХИ ХУУДАҺАНДА: Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Советэй нэгэдэхи сессийн абаһан хуулинууд: һалхинда үлеэгдэжэ, уһанда нуража газарай хүрьһэнэй муудалые болюулха худэлмэрийн Сэлэнгын аймагта хэгдэжэ байһан тухай.

ГУРБАДАХИ ХУУДАҺАНДА: Н. Калашниковай «Уран зохёол найруулгын зам» гэһэн статья; Л. Мартыновагай «Урдамнай хоёр амаралтын үдэр» гэһэн статья; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнууд.

ДҮРБЭДЭХИ ХУУДАҺАНДА: спортын һонин; соносхол.

Манай адрес, телефонуу

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Наши телефоны: редактор — 41-18, зам. редактора — 34-30, ответ. секретарь — 27-37; отдел промышленного производства — 48-89 и 33-61, сельскохозяйственного производства — 27-50, 46-16 и 60-21, партийной жизни — 40-49, идеологический и советского строительства и быта — 34-93, 24-74, информации — 34-05, рабселькоров и писем — 38-[illegible] и 25-41.

г. Улан-Удэ, ул. Коммунистическая, 20. Издательство, бухгалтерия и отдел об'явлений — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

гор. Улан-Удэ типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-00573. Зак. № [illegible]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД[illegible]